

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Education at a Glance 2026

Taustamuistio

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO	4
2. OPETTAJAT	4
Kelpoisten opettajien osuus laskenut monissa maissa	4
Opettajakunta muuta työväestöä iäkkäämpää.....	5
Suomessa opettajien ja muiden korkeakoulutettujen viikkotyöaika lähellä toisiaan.....	6
Suomessa opetustuntimäärä OECD-keskiarvoa pienempi.....	8
Oppilas-opettajasuhdeluku parantunut useimmissa OECD-maissa.....	9
Huolta opettajien poissaoloista	10
Enemmistö opettajista naisia	11
Naisten osuus johtotehtävissä vaihtelee suuresti maiden välillä.....	12
Opettajien koulutustaso vaihtelee.....	13
Opettajien palkkavertailussa kaksi eri palkkakäsitettä	14
Suomessa peruskoulujen aineenopettajien palkat kansainvälisesti verraten hyvällä tasolla.....	14
Opettajien suhteellinen palkkataso vaihtelee sukupuolen mukaan.....	15
Opettajat tyytyväisempiä työehtoihin kuin palkkaan	16
3. VARHAISKASVATUS	17
4. VÄESTÖKEHITYS JA KOULUVERKKO	19
Koulukoko kasvaa	19
Kouluikäiset ikäluokat pienenevät.....	20
5. TOISEN ASTEEN SIIRTYMÄT JA LÄPÄISY	21
Lähes kaikki nuoret jatkavat toisen asteen koulutukseen.....	21
Suomessa toisen asteen läpäisy lähellä keskitasoa, perhetaustan vaikutus suuri.....	23
Pohjoismaille tyypillistä viive jatko-opintoihin siirtymisessä.....	25
6. KANSAINVÄLINEN OPISKELIJALIIKKUVUUS.....	25

Kansainvälisten opiskelijoiden osuus kasvanut	25
Kansainväliset opiskelijat painottuvat STEM-aloille.....	27
7. KOULUTUSTASO JA TYÖMARKKINAT	28
Suomen sijoitus koulutustasovertailussa heikkenee	28
Heikko lukutaito lisää riskiä jäädä koulutuksen ja työn ulkopuolelle (NEET)30	
Koulutus parantaa työllisyyttä	31
Suomessa toisen asteen tutkinnon ansiohyöty pieni.....	33
8. KOULUTUKSEN RAHOITUS	35
Julkisten koulutusmenojen BKT-osuus Suomessa suuri	35
Yläkoulun oppilaskohtainen rahoitus alakoulua suurempaa, mutta vertailussa haasteita	36
Korkeakoulutuksen opiskelijakohtaiset menot laskeneet Suomessa	38

1. Johdanto

OECD:n vuosittain julkaisema Education at a Glance (EAG) tarjoaa laajan kattauksen vertailutietoa OECD:n jäsen- ja kumppanimaiden koulutusjärjestelmistä. Raportin avulla voidaan hahmottaa koulutusjärjestelmien kehityssuuntia ja maiden välisiä eroja. Vuoden 2026 erityisteema on opettajapula ja opettajan ammatin houkuttelevuus. Tämä muistio tarjoaa suomalaisittain kiinnostavia nostoja Education at a Glancen indikaattoreista. Kattavat tiedot löytyvät OECD:n omasta raportista sekä sitä täydentävistä PowerBI-raporteista (dashboard) ja tilastotietokannasta, joiden avulla dataan voi tutustua tarkemmin. Education at a Glance 2026 -raportti on OECD:n verkkosivuilla [täällä](#).

Education at a Glanceessa käytetään kansainvälistä ISCED-koulutusluokitusta koulutusasteiden kuvaamiseen. Luokituksen kuvaus löytyy Opetushallituksen verkkosivuilta [täältä](#).

Kirjoittajat ovat Suomen edustajia OECD:n koulutusindikaattoreita kehittävässä työryhmissä.

2. Opettajat

Education at a Glance 2026 teema-alueena on opettajapula ja opettajan ammatin houkuttelevuus.

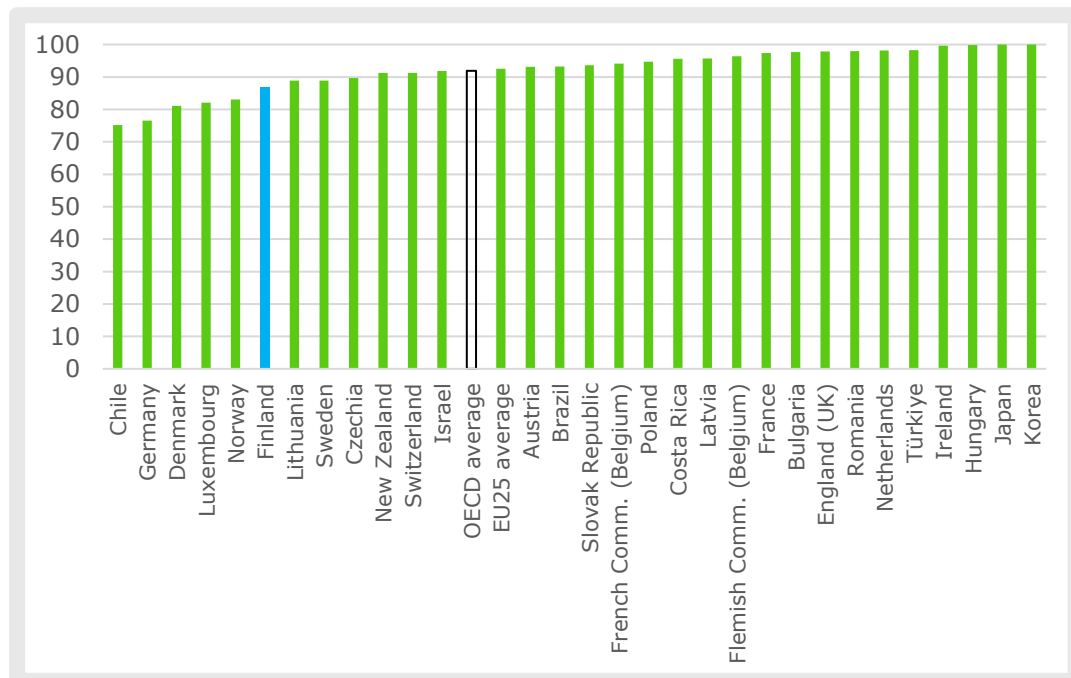
On syytä huomata, että kansainvälisiin opettajatarkasteluihin liittyy merkittäviä epävarmuuksia. Mm. koulutusjärjestelmien rakenne ja opettajien kelpoisuusvaatimukset vaihtelevat tavoilla, jotka tekevät suorasta vertailusta vaikeaa. Myös lähteenä käytetyt aineistot voivat vaikuttaa tuloksiin.

Kelpoisten opettajien osuus laskenut monissa maissa

Täysin kelpoisten (fully qualified) opettajien osuus kaikista opettajista vaihtelee. Koska kelpoisuuden määrittely vaihtelee maittain, eroja selittävät paitsi maiden väliset erot opettajakunnan koulutuksessa, myös erot kelpoisuusvaatimuksissa.

Keskimäärin perusasteen alaluokkien opettajista on kelpoisia OECD-maissa 92 % ja Suomessa vastaava osuus on 87 %. Kelpoisten opettajien osuus on korkein Etelä-Koreassa, Japanissa ja Unkarissa, matalin taas Chilessä (75 %) ja Saksassa (77 %).

Vuosien 2017/18 ja 2024/25 välillä ei täysin kelpoisten opettajien osuus kasvoi perus- ja toisella asteella 17 maassa 25:stä, joista vertailutieto on saatavilla. Suomessa kelpoisten opettajien osuuden lasku on ollut suurempi kuin OECD-maissa keskimäärin.

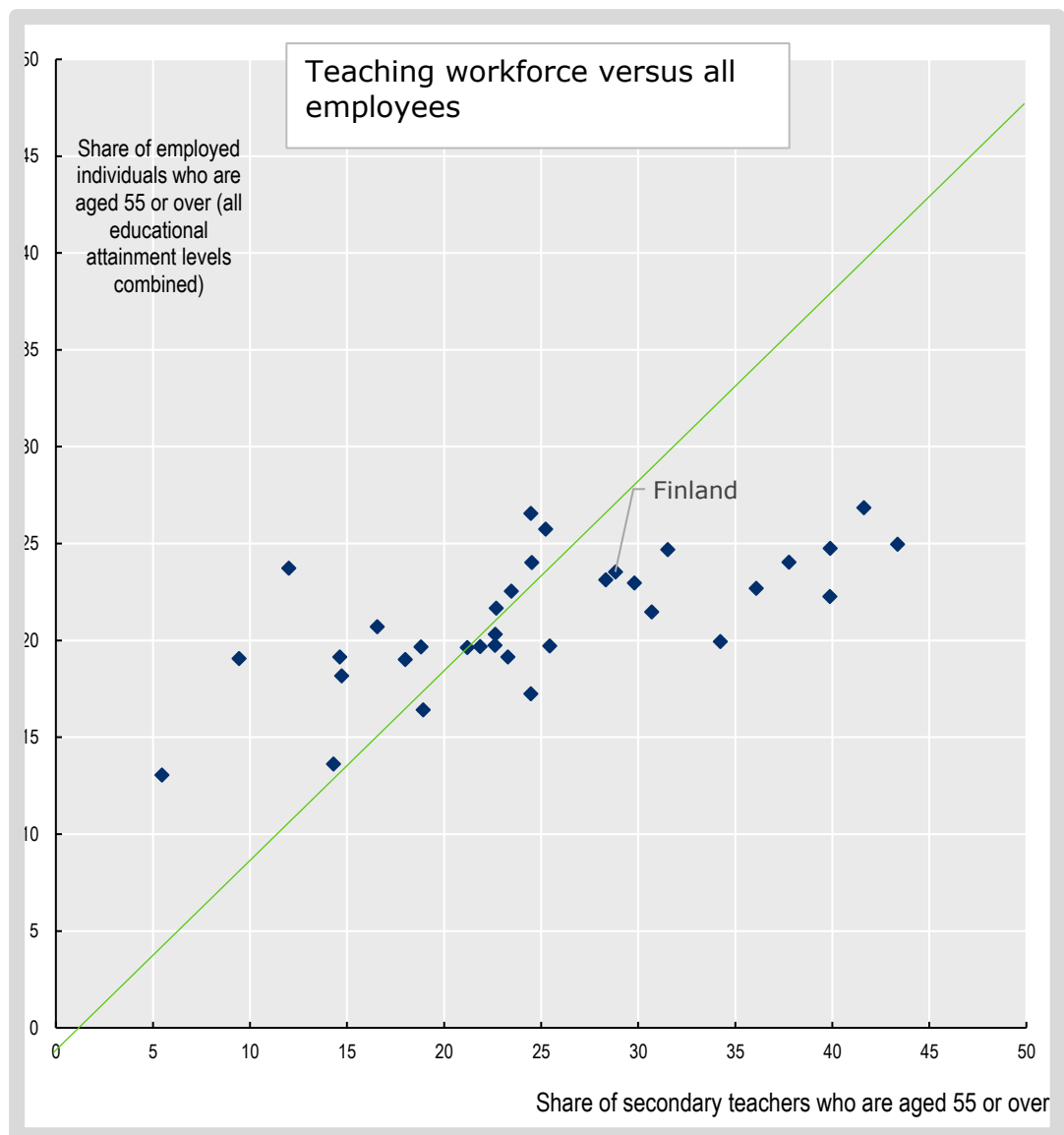

Kuvio 1. Täysin kelpoisten opettajien osuus perusopetuksen alaluokilla (2024/2025, Suomen tiedot 2023/24)¹

Opettajakunta muuta työväestöä iäkkäämpää

Opettajakunta on OECD-maissa tyypillisesti iäkkäämpää kuin työllisten joukko kokonaisuutena. Ikärakenne on lähempänä korkeakoulutettujen työllisten ikärakennetta kuin kaikkien työllisten ikärakennetta. Opettajien ikärakenne heijastaa osittain myös maiden väestökehitystä. Monissa nopeasti ikääntyvissä maissa (esim. Italia) opettajakunta on verrattain vanhaa, kun taas maissa, joissa nuorten ikäluokkien koko on yhä verraten suuri, vanhempien opettajien osuus on matalampi (esim. Chile, Turkki ja Costa Rica). Yleisestä tilanteesta poikkeaa mm. Etelä-Korea, jossa oppilaiden määrä heijastaa syntyvyyden poikkeuksellisen voimakasta laskua, mutta vanhojen opettajien osuus on verraten pieni.

¹ EAG 2026, Table 1 - Trends in the share of non-fully qualified teachers, by level of education (2017/18 and 2024/25)

Kuvio 2. Yli 55-vuotiaiden osuus työllisistä ja toisen asteen opettajista (2024/2025)²

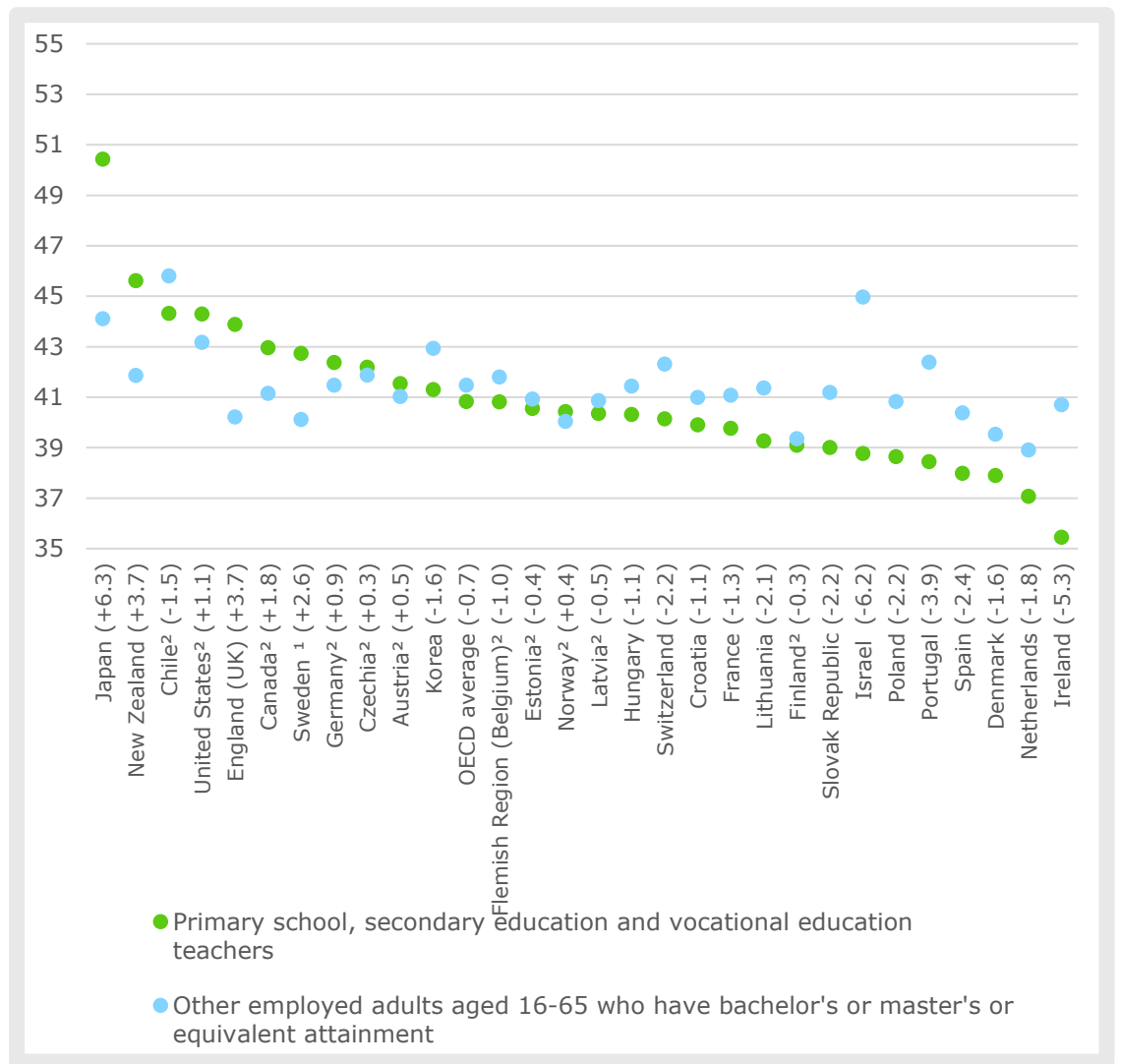
Suomessa opettajien ja muiden korkeakoulutettujen viikkotyöaika lähellä toisiaan

Perusopetuksen ja toisen asteen opettajien työaika vaihtelee, mutta on tyypillisesti varsin lähellä korkeakoulutettujen aikuisten viikoittaista työaikaa. Suomessa näiden ryhmien välinen ero työajoissa on vertailun pienin. Suurimmillaan opettajien viikkotyöaika on yli 6 tuntia pidempi kuin korkeakoulutetuilla (Japani), lyhimmillään yli 6 tuntia

² EAG 2026, Figure 10 - Comparing the share of secondary teachers and the wider workforce who are aged 55 and over, by educational attainment (2024)

näitä lyhyempi (Israel). Kokonaisuutena Suomessa opettajien viikoittainen työaika (39,1 h) on hieman OECD-maiden keskiarvoa (40,8 h) lyhyempi. Pohjoismaista opettajien työaika on pisin Ruotsissa (42,7 h) ja lyhin Tanskassa (37,9 h).

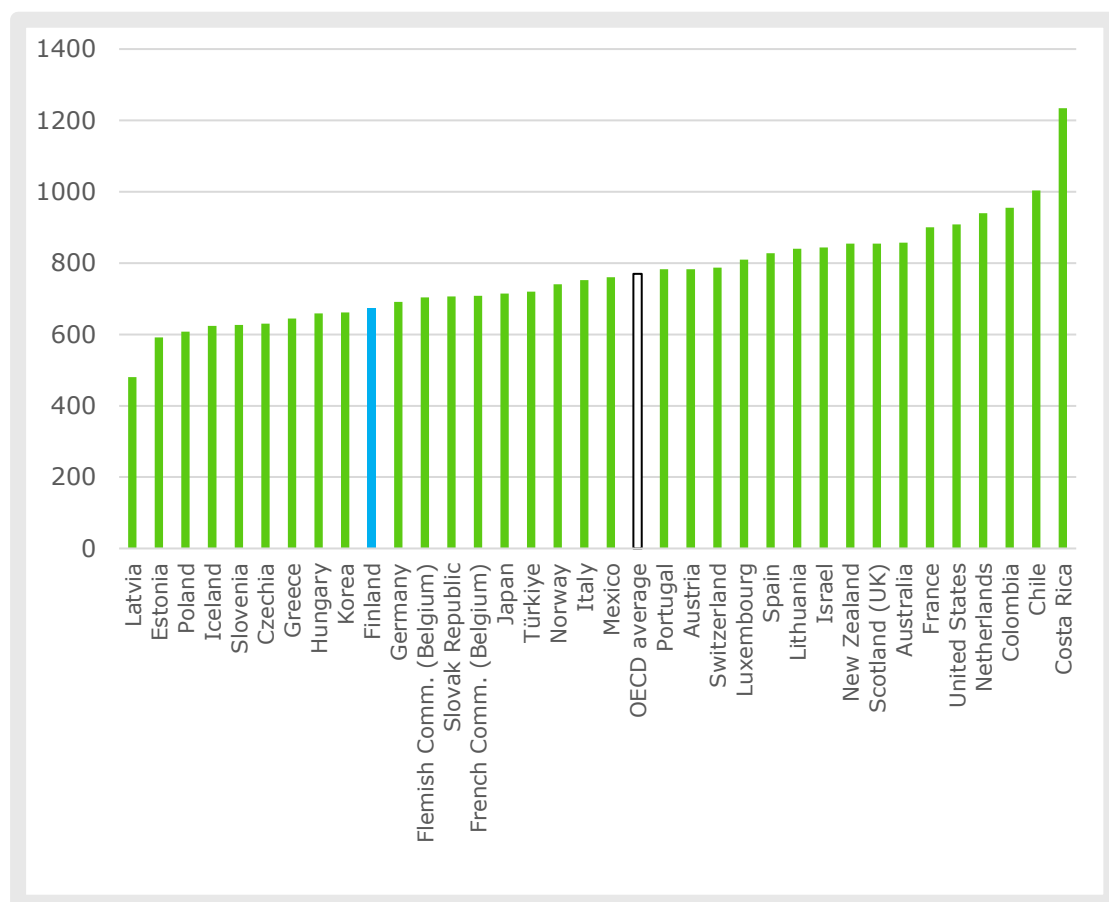
Kuvio 3. Perus- ja toisen asteen opettajien työaika sekä korkeakoulutettujen aikuisten työaika (PIAAC 2023)³

³ EAG 2026, Figure 13 - Comparing the working hours per week of teachers and the wider workforce with bachelor's or master's or equivalent attainment (2023)

Suomessa opetustuntimäärä OECD-keskiarvoa pienempi

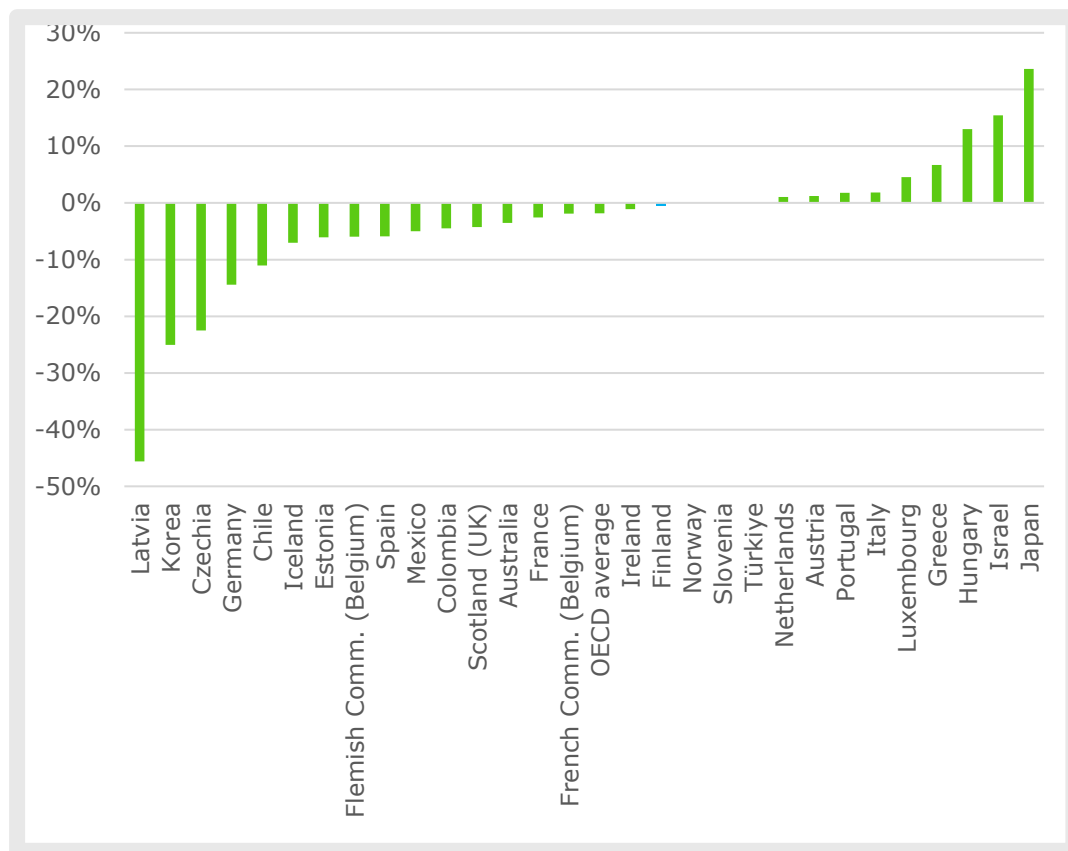
Työviikon pituuden lisäksi on vertailtu opettajien opetusviikkojen, -päivien ja -tuntien määrää eri koulujärjestelmissä. Alakoulun opettajien opetustuntimäärä vaihtelee voimakkaasti alle 500 tunnista (Latvia) yli 1200 tuntiin (Costa Rica) vuodessa. Keskimäärin OECD-maissa alakouluopettaja opettaa 770 tuntia vuodessa. Pohjoismaissa opetustuntimäärä on tyypillisesti pienempi (Suomessa 673 tuntia, Norjassa 741 tuntia).

Kuvio 4. Alakoulun opettajien opetustunnit vuodessa (2025)⁴

Opetustuntimäärä on tyypillisesti pysynyt varsin vakaana ja alakouluopettajien opetustuntien määrä laskenut OECD-maissa keskimäärin 2 prosenttia. Suomessa laskua oli vain 1 %. OECD-maiden vaihtelun ääripäissä ovat Japani (+24 %) ja Latvia (-46 %). Mm. Suomessa opetustuntimääriin tulee pientä vuosittaista vaihtelua esim. arkipyhien sijoittumisesta.

⁴ EAG 2026, Table D4.1 - Organisation of teachers' teaching time (2025)

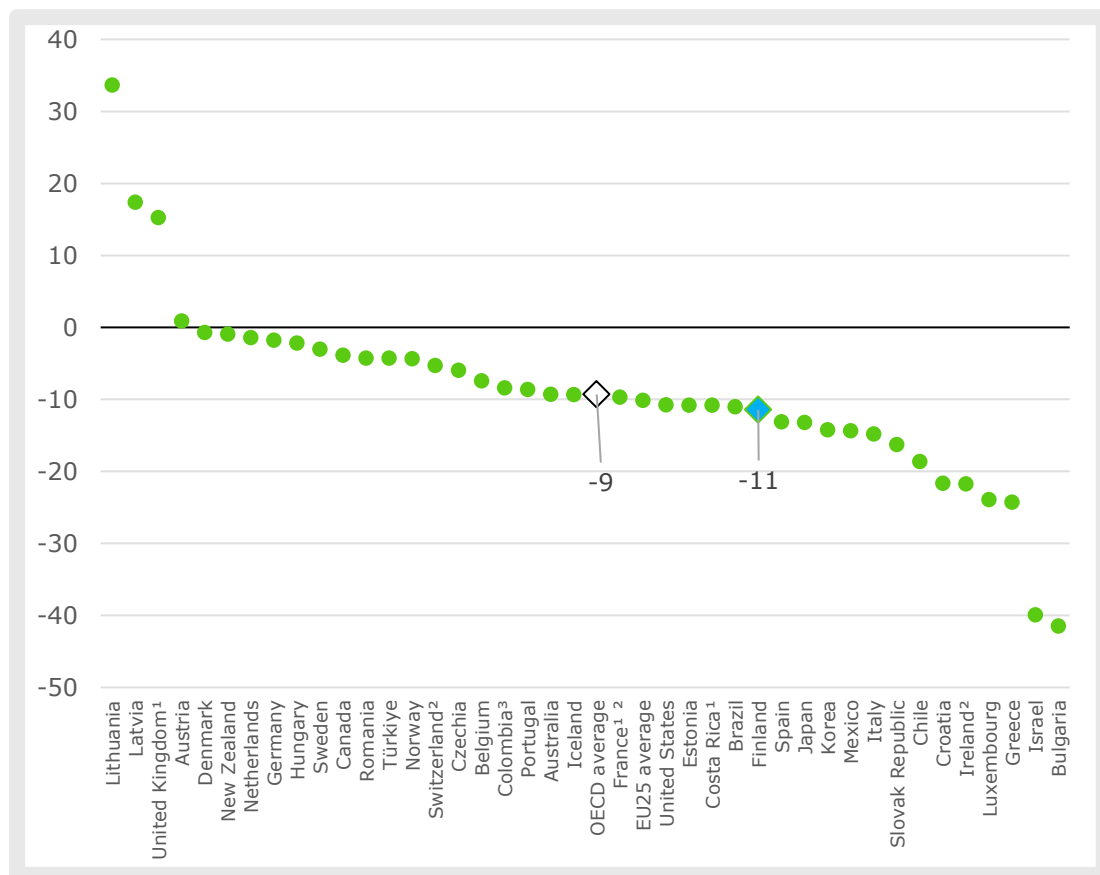

Kuvio 5. Alakoulun opettajien opetustuntimäärän muutos 2005–2025⁵

Oppilas-opettajasuhdeluku parantunut useimmissa OECD-maissa

Perusopetuksen alakoulun oppilasmäärä on 2015–2024 kasvanut 21 OECD-maassa ja laskenut 19 OECD-maassa. Suomessa oppilasmäärä oli ajanjaksolla hyvin lievästi kasvava (+1,4 %). Samalla ajanjaksolla opettajamäärä on kasvanut 32 maassa ja laskenut vain 8 maassa, mikä on tarkoittanut oppilas-opettajasuhteen laaja-alaista parantumista OECD-maissa. Oppilaiden määrä suhteessa opettajamäärään on kasvanut vain neljässä OECD-maassa ja on laskenut 36 maassa. Oppilaiden määrä suhteessa opettajamäärään on laskenut OECD-maissa keskimäärin noin 9 %. Suomessa opettajien määrän kasvu suhteessa oppilaiden määrään on ollut hieman keskimääräistä suurempi (11 %).

⁵ EAG 2026, Table – Trends in teaching time

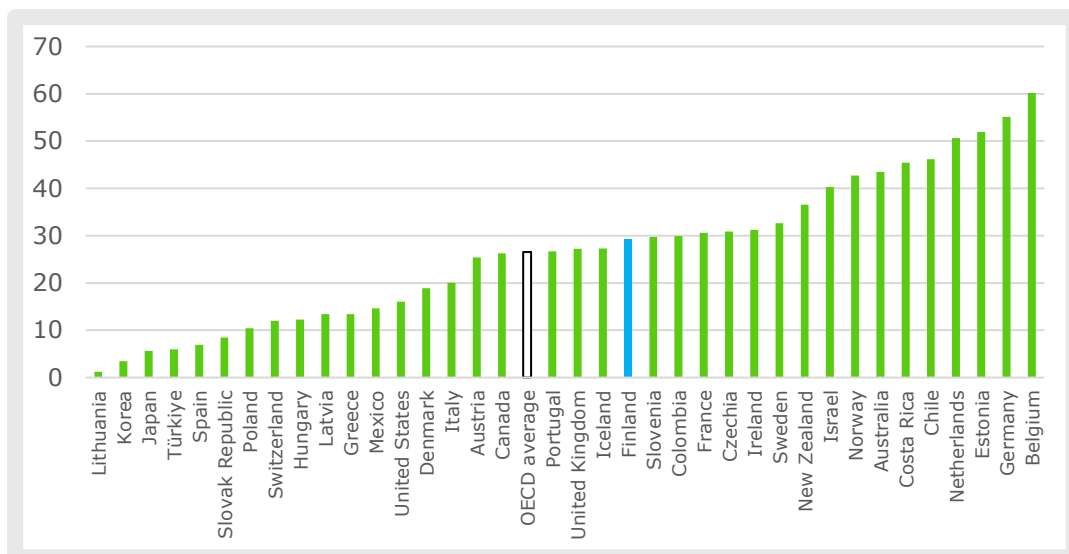

Kuvio 6. Oppilas-opettajasuhteen muutos 2015-2024 (%)⁶

Huolta opettajien poissaoloista

Education at a Glance raportoi myös vuoden 2022 PISA-tutkimuksen perusteella, kuinka suuri osa oppilaista opiskelee koulussa, jonka rehtorin mukaan opettajapoissaolot heikentävät oppimista. Suomessa osuus (29 %) on lähellä OECD-maiden keskitasoa (27 %). Korkeimpia osuudet olivat vuonna 2022 Belgiassa (60 %), Saksassa (55 %) ja Virossa (52 %).

⁶ EAG 2026, Figure 14. Changes in the number of students and teachers in primary education between 2015 and 2024

Kuvio 7. Kuinka suuri osuus oppilaista opiskelee koulussa, jonka rehtorin mukaan opettajapoissaolot heikentävät oppimista (PISA 2022)⁷

Enemmistö opettajista naisia

Niin OECD-maissa keskimäärin kuin Suomessa opettajien selvä enemmistö on naisia alemmilla koulutustasoilla, ylemmillä koulutustasoilla miesten osuus lisääntyy. Varhaiskasvatuksen opettajista 96 % oli naisia OECD-maissa keskimäärin, korkea-asteen koulutuksessa naisten osuus opettajista oli 46 % vuonna 2024. Vastaavat luvut Suomessa olivat 97 % ja 53 %. Opettajien sukupuolijakauma pysyi OECD-maissa keskimäärin melko muuttumattomana vuodesta 2015 vuoteen 2024.

Naisten osuus varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen opettajista (ISCED 0) oli kuitenkin OECD maissa keskimäärin hienoisesti laskenut vuodesta 2015 vuoteen 2024, 97 prosentista 96 prosenttiin. OECD-keskiarvoa enemmän osuus laski Iso-Britanniassa 5 (98 % → 93 %), Saksassa 3 (96 % → 93 %) ja Norjassa 3 (93 % → 90 %) prosenttiyksikköä. Norjassa kansallisena tavoitteena onkin ollut lisätä miesten osuutta varhaisvaiheen opettajista ja sen vaikutus näkyy Norjan luvuissa.

Suomessa naisten osuus pysyi muuttumattomana noiden vuosien välillä. Naisten osuus varhaiskasvatuksen opettajista oli 97 % sekä 2015 että 2024.

Perusopetuksen alaluokkia vastaavalla tasolla (ISCED 1) naisten osuus pysyi muuttumattomana vuosien 2015 ja 2024 välillä sekä OECD-maissa keskimäärin että Suomessa; OECD-maissa naisopettajien osuus oli keskimäärin 83 %, Suomessa 80 %.

⁷ EAG 2026, Table 8. Web table - Share of students who are in schools where students' learning is hindered by teacher absenteeism, by type of school (2022)

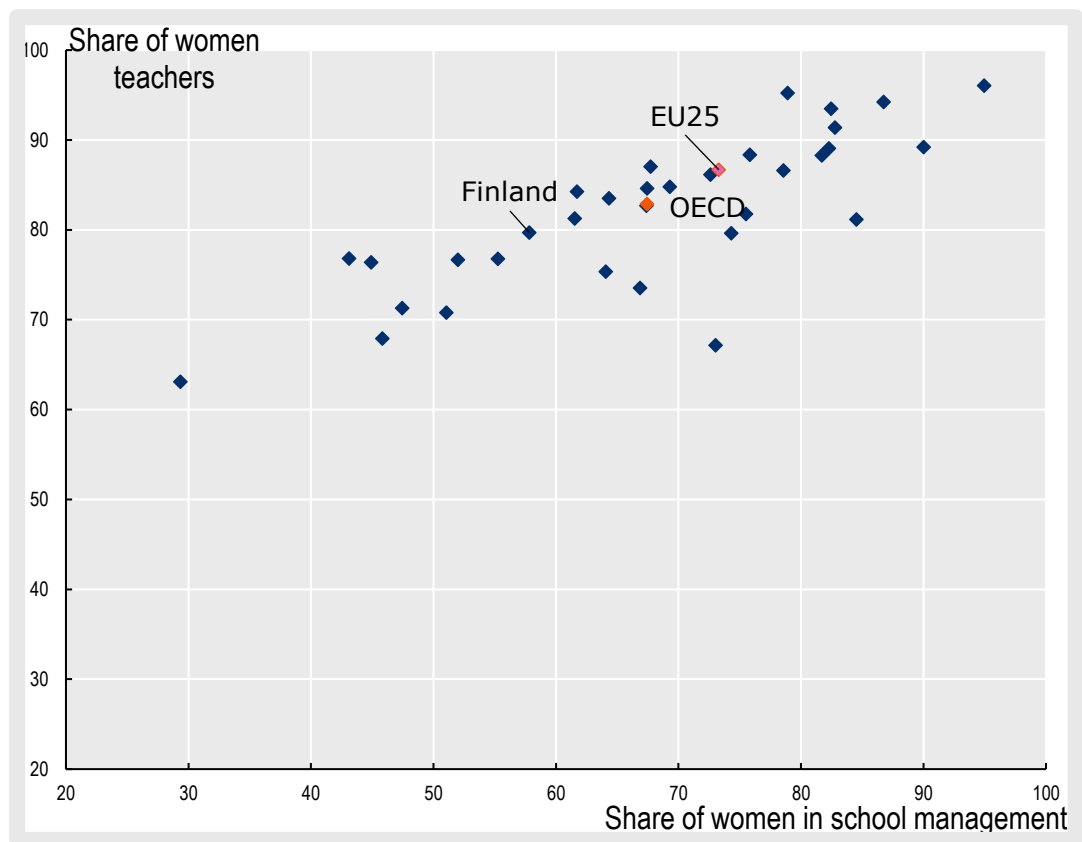
Niin yläluokkien kuin toisen asteen aineenopettajien sukupuolijakauma pysyi samalla aikavälillä melko vakaana, tai muutokset olivat hyvin pieniä.

Vaikka miehet muodostavat edelleen enemmistön korkea-asteen opetushenkilöstöstä useimmissa maissa, naisten osuus on kasvanut OECD-maissa keskimäärin. Vuonna 2015 naisten osuus oli 43 % ja vuonna 2024 se oli 46 %. Suomi nousee julkaisussa esiin maana, jossa naisten osuus korkea-asteen opetushenkilöstöstä oli OECD-maiden suurimpien joukossa vuonna 2024. Suomen osuus oli 53 %. Suomea suurempi osuus oli ainoastaan Islannissa 54 %, Uudessa Seelannissa 54 %, Latviassa 55 % ja Liettuassa 56 %.

Naisten osuus johtotehtävissä vaihtelee suuresti maiden välillä

Vaikka valtaosa opettajista on naisia, johtotehtävissä naiset ovat aliedustettuina lähes kaikissa OECD-maissa suhteessa heidän osuuteensa opetustyövoimasta. Naisten osuus johtotehtävissä on kuitenkin kasvanut tasaisesti viimeisen vuosikymmenen aikana kaikilla koulutusasteilla.

Naisten osuus johtotehtävissä vaihtelee huomattavasti maiden välillä, minkä voi nähdä heijastavan työmarkkinoiden rakenteita sekä erilaisia kulttuurisia malleja johtajuudesta. Vuonna 2024 alakouluissa (ISCED1) lähes koko johtohenkilöstö oli naisia Liettuassa, 95 %, ja Slovakiassa 90 %, mutta Japanissa vain 29 %. Suomessa osuus oli 58 %. Lukiota vastaavalla tasolla (ISCED3) erot olivat vielä suurempia; johtajista oli naisia Liettuassa 79 % mutta Japanissa vain 15 %, Koreassa 22 % ja Sveitsissä 35 %. Suomessa osuus oli 52 %.

Kuvio 8. Naisten osuus opettajista ja koulun johdosta alakouluissa (2024)⁸

Opettajien koulutustaso vaihtelee

Opettajien koulutustason vähimmäisvaatimukset vaihtelevat huomattavasti OECD-maissa, ja yleisin pätevyysvaatimus opettajan ammattiin on alempi korkeakoulututkinto (ISCED 6). Tilanne on vähitellen muuttumassa, sillä yhä useammat maat edellyttävät maisterin tutkinnon (ISCED 7) erityisesti toisen asteen (ISCED 3) opettajilta, jotta opettajalla olisi sekä vahva substanssiosaaminen että vahvat pedagogiset taidot.

Varhaiskasvatuksen (ISCED 0) opettajilta edellytetään useimmissa OECD-maissa vähintään kandidaatin tutkintoa, kuten Suomessa. Sen sijaan maisterin tutkinto pätevöittää varhaiskasvatuksen opettajaksi Ranskassa, Italiassa ja Portugalissa, mutta toisen asteen tutkinto on riittävä koulutustaso Tšekissä ja Slovakiassa.

⁸ EAG 2026, Figure D5.3 - Gender balance among teachers and school management staff in primary education (2024)

Opettajien palkkavertailussa kaksi eri palkkakäsitettä

Julkaisussa tarkastellaan kahdentyyppisiä palkkatietoja: lakisääteisiä peruspalkkoja/taulukkopalkkoja sekä toteutuneita todellisia palkkoja⁹.

Taulukkopalkka (statutory salary) – opettajien palkkojen suuruudesta ja palkkarakenteesta päätetään eri maissa eri tavoilla. Suomessa opettajien ja rehtoreiden palkoista päätetään työnantajia ja työntekijöitä edustavien osapuolten kesken virallisissa työmarkkinaneuvotteluissa ja niissä sovitut palkat kirjataan virka- ja työehtosopimuksiin ns. taulukkopalkkoina. Vastaavantyyppinen sopimusjärjestelmä on käytössä muissa Pohjoismaissa ja esimerkiksi Hollannissa ja Italiassa. Valtaosassa OECD-maista palkasta päättävät kansallisen tason virkamiehet, monessa maassa esim. opetusministeriö määrittää palkat.

Toteutunut palkka (actual salary) - sisältää kaikki työhön liittyvät ansiot, kuten peruspalkan/taulukkopalkan, korvaukset ylitynneistä, lomakorvaukset, tiettyjen tehtävien suorittamisesta maksettavat lisät, joissain maissa käytössä olevat tuloksiin perustuvat bonukset, sekä muut mahdolliset lisäansiot. Peruspalkan lisäksi maksettavat bonukset ja erilaiset lisät muodostavat joissain maissa merkittävän osan opettajien palkasta.

Suomessa peruskoulujen aineenopettajien palkat kansainvälisesti verraten hyvällä tasolla

Opettajien palkat muodostavat suurimman osuuden yleissivistävän koulutuksen kustannuksista. Palkat vaihtelevat suuresti OECD-maiden välillä. Palkka on yksi merkittävä tekijä opettajan ammatin veto- ja pitovoiman kannalta.

OECD-maissa yleissivistävän koulutuksen opettajien keskimääräiset toteutuneet vuosipalkat eri koulutusasteiden välillä vaihtelivat varhaiskasvatuksen 56 334 USD ja lukion 69 255 USD välillä. Suomessa vaihteluväli oli laajempi, 52 786 USD ja 82 300 USD. Suurempi vaihteluväli johtuu muun muassa varhaiskasvatuksen opettajien palkkatasosta, joka Suomessa jää OECD:n keskiarvon alapuolelle. Muilla koulutusasteilla opettajien palkkataso on Suomessa OECD:n keskiarvoa korkeampi.

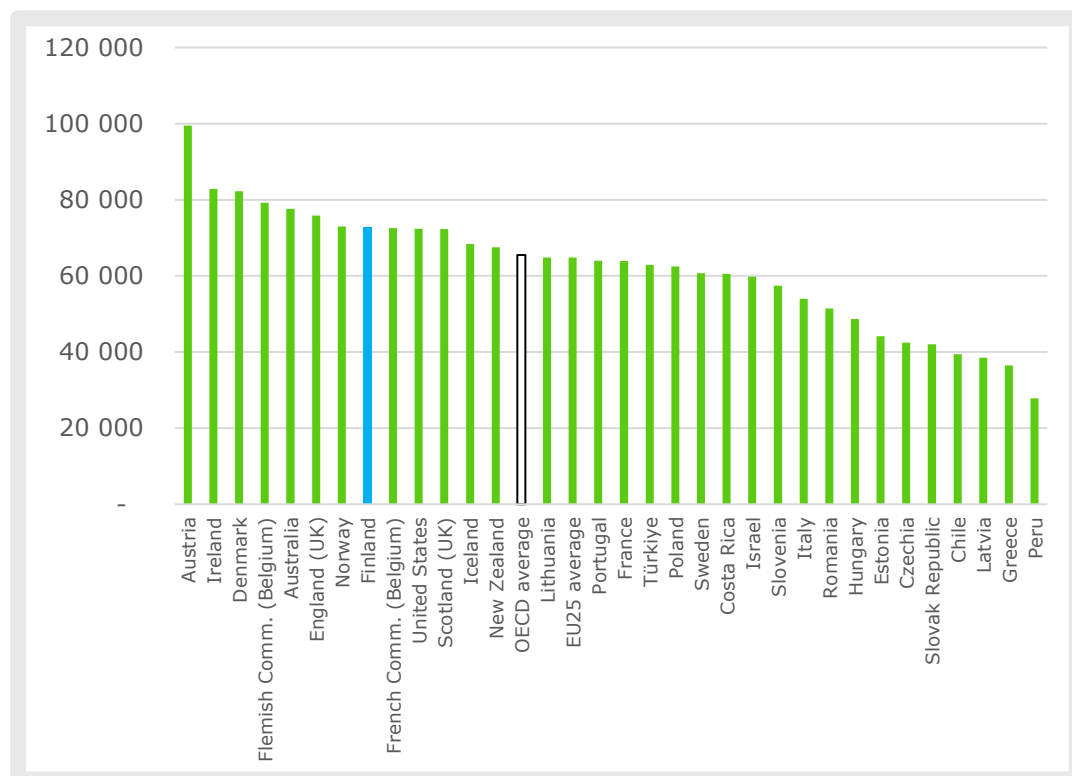
Perusopetuksen yläluokkien opettajien keskimääräinen toteutunut vuosipalkka OECD-maissa oli 65 499 USD vuonna 2025. Maiden välillä oli suurta vaihtelua, palkka vaihteli Kreikan 36 478 USD ja Saksan 109 039 USD välillä.

⁹ Euromääräisinä ilmaistut palkat ilmoitetaan ostovoimakorjatuissa Yhdysvaltain dollareissa. (PPP, Purchasing Power Parity). Korjauksella otetaan huomioon maiden väliset erot hintatasossa ja elinkustannuksissa, jotta vertailu maiden kesken on luotettavampaa kuin jos vertailu perustuisi pelkästään valuuttakursseihin.

Suomessa perusopetuksen yläluokkien opettajien keskimääräinen palkka oli 72 742 USD vuonna 2025. Se oli kahdeksanneksi korkein niiden 28 maan joukossa, joista tieto oli saatavissa.

Suomessa palkat olivat kolmanneksi korkeimmat pohjoismaisten verrokkimaidemme vertailussa.

Kuvio 9. Opettajien keskipalkka perusopetuksen yläluokilla (2025)¹⁰

Opettajien suhteellinen palkkataso vaihtelee sukupuolen mukaan

Useimmilla koulutustasoilla opettajien palkat ovat OECD-maissa keskimäärin matalampia kuin muiden saman tasoisen koulutuksen saaneiden työntekijöiden palkat. Lisäksi ne ovat eriytyneet sukupuolen mukaan.

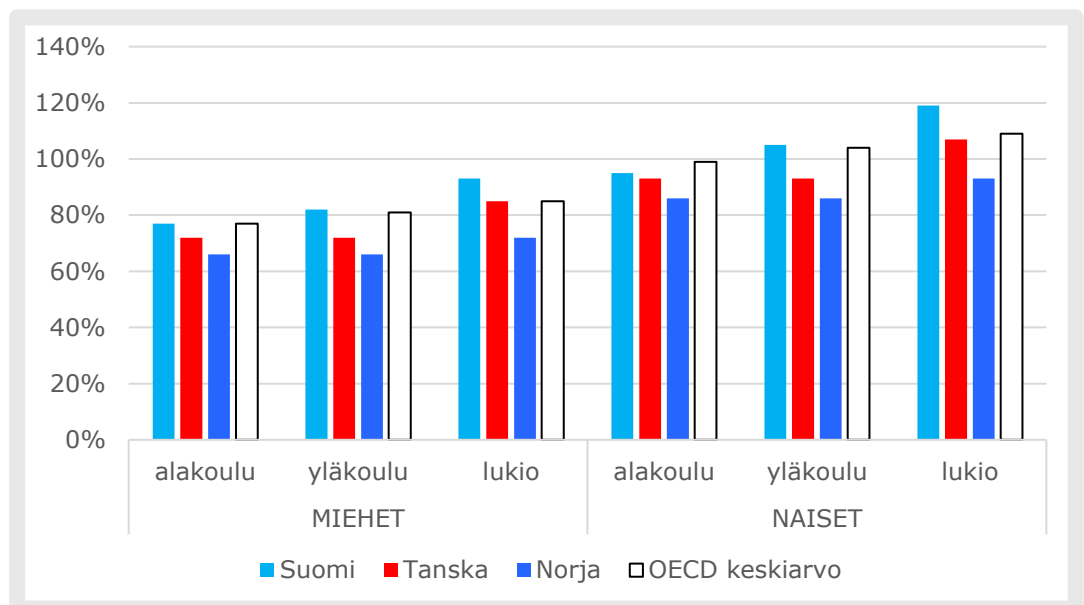
Esimerkiksi yläkoulujen miesopettajien palkka oli OECD-maissa keskimäärin 81 % kaikkien korkea-asteen koulutettujen miespuolisten työntekijöiden keskimääräisestä palkasta, Suomessa osuus oli 82 %. Lukio-opettajilla vastaava osuus oli OECD-maissa keskimäärin 85 %, Suomessa 93 %.

¹⁰ EAG 2026, Figure D3.2 – Lower secondary teachers' average actual salaries compared to the statutory minimum and maximum salaries (2025)

Sen sijaan naisopettajien keskimääräiset palkat olivat jonkun verran korkeammat kuin muiden naispuolisten korkea-asteen koulutuksen työntekijöiden. Yläkoulun opettajilla palkka suhteessa vastaavan koulutustason muiden työntekijöiden palkkoihin oli OECD-maissa keskimäärin 104 %, Suomessa 105 %. Lukiossa vastaavat osuudet olivat OECD-maissa 109 % ja Suomessa 119 %.

Verrokkimaistamme ainoastaan Norjasta ja Tanskasta oli näitä tietoja saatavilla. Suomessa sekä nais- että miesopettajien palkkojen keskimääräiset osuudet olivat näiden maiden joukossa korkeimmat suhteessa muihin saman tason koulutuksen työntekijöihin.

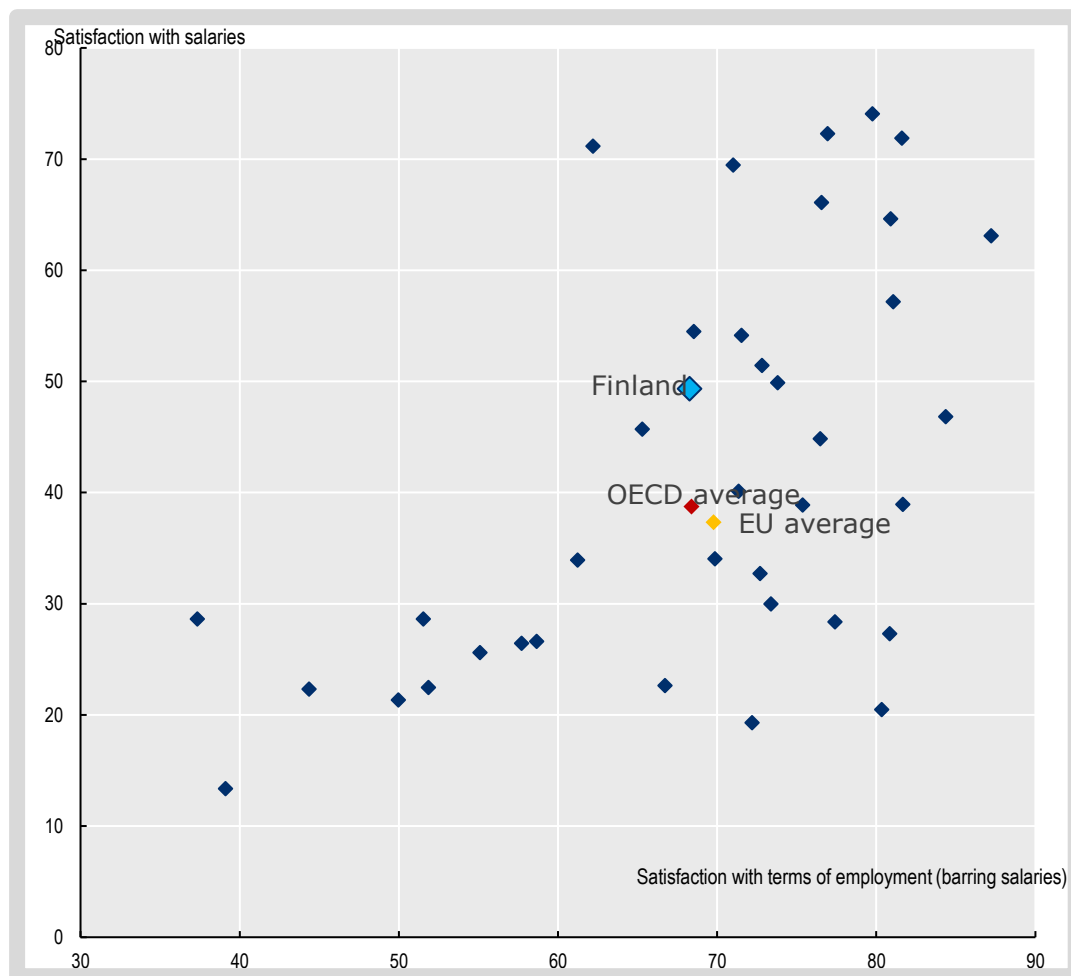

Kuvio 10. Opettajien keskimääräiset toteutuneet palkat suhteessa muiden korkea-asteen koulutettujen työntekijöiden palkkoihin sukupuolen mukaan, 25-64-vuotiaat (2025)¹¹

Opettajat tyytyväisempiä työehtoihin kuin palkkaan

Yläkoulun opettajakunta on varsin suuressa osassa OECD-maita tyytyväinen työehtoihinsa. Tyytyväisyys muihin työehtoihin kuin palkkaan on tyypillisesti korkeampi kuin tyytyväisyys palkkaan. Keskimäärin OECD-maissa palkkaansa on tyytyväinen 39 % yläkouluopettajista, muihin työehtoihinsa 68 %. Suomessa vastaavat osuudet ovat 49 % ja 68 %.

¹¹ EAG 2026, Table D3.5 - Teachers' actual salaries relative to earnings of tertiary-educated workers, by age group and gender (2025)

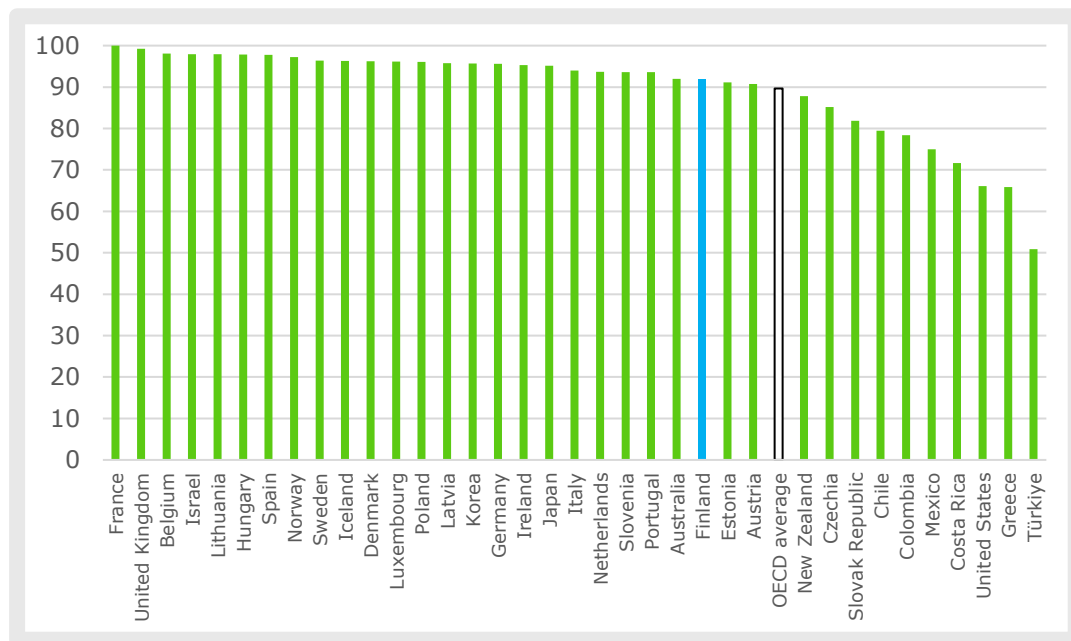

Kuvio 11. Yläkouluopettajien tyytyväisyys palkkaan ja muihin työehtoihin (TALIS 2024)¹²

3. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen merkitys kasvaa OECD-maissa. Oppivelvollisuuden alkua on monissa maissa aikaistettu, ja esiopetusta on tehty velvoittavaksi. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on noussut. Vuonna 2015 OECD-maissa varhaiskasvatukseen osallistui 86 prosenttia kolme vuotta täyttäneistä mutta ei vielä kouluikäisistä lapsista. Vuonna 2024 osuus oli noussut 90 prosenttiin. Suomessa kasvu on ollut keskimääräistä nopeampaa: osallistumisaste nousi 80 prosentista 92 prosenttiin ja ylitti OECD-maiden keskitason. Osallistumisaste on kuitenkin edelleen matalampi kuin esimerkiksi muissa Pohjoismaissa (96–97 %).

¹² EAG 2026, Figure 12 - Teachers' satisfaction with employment terms and salaries at lower secondary level (2024)

Kuvio 12. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste, osuus kolme vuotta täyttäneistä alle kouluikäisistä lapsista (2024)¹³

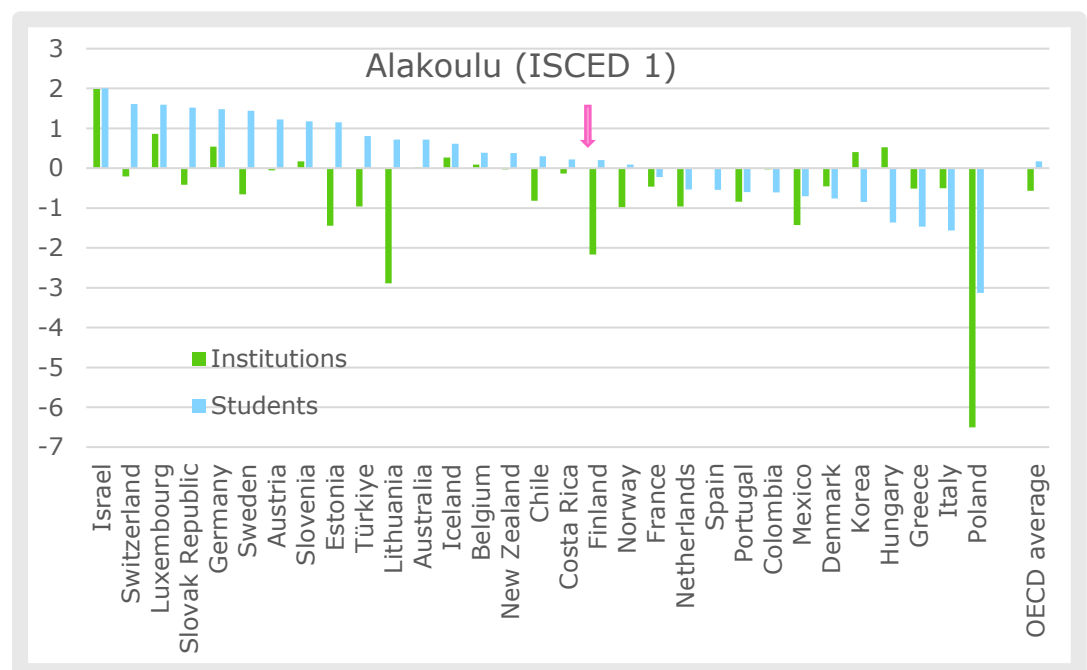
¹³ EAG 2026, Table B.1.2 - Enrolment rates of children over 2, by age and type of provision (2024)

4. Väestökehitys ja kouluverkko

Koulukoko kasvaa

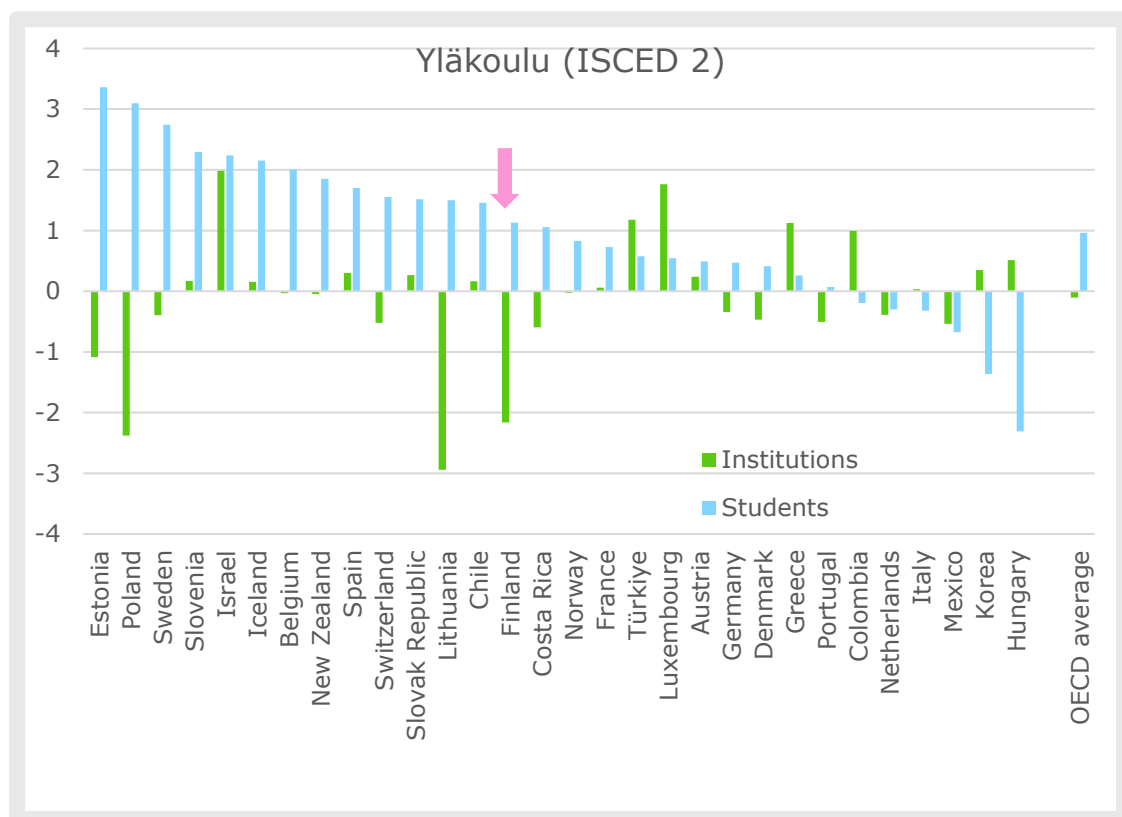
Yläkouluikäiset ikäryhmät kasvoivat 2015–2024 valtaosassa OECD-maita, mutta alakouluikäisten määrä on kääntynyt jo laskuun suuremmissa osassa koulutusjärjestelmiä. Suomessa alakouluikäisten määrä kasvoi 0,2 % vuodessa ja yläkouluikäisten määrä 1,1 % vuodessa.

Keskimäärin OECD-maissa koulukoko kasvoi, kun oppilasmäärät kasvoivat ja oppilaitosten määrä samalla väheni sekä ala- että yläkoulussa. Järjestelmien sopeutuminen ikäluokkien kehitykseen on edennyt eri tavoin. Suomi erottuu yhdessä Liettuan ja Puolan kanssa maana, jossa oppilaitosten määrä on vähentynyt selvästi muita nopeammin suhteessa oppilaiden määrään. Peruskoulujen määrä pieneni Suomessa tällä ajanjaksolla keskimäärin 2,2 % vuodessa.

Kuvio 13a. Oppilaitosten ja oppilaiden määrän vuosimuutos alemmalla perusteella (2015–2024)¹⁴

¹⁴ EAG 2026, Table B.2.1 - Trends in the number of institutions and students, and average institution size (students per grade), by level of education (2015 and 2024)

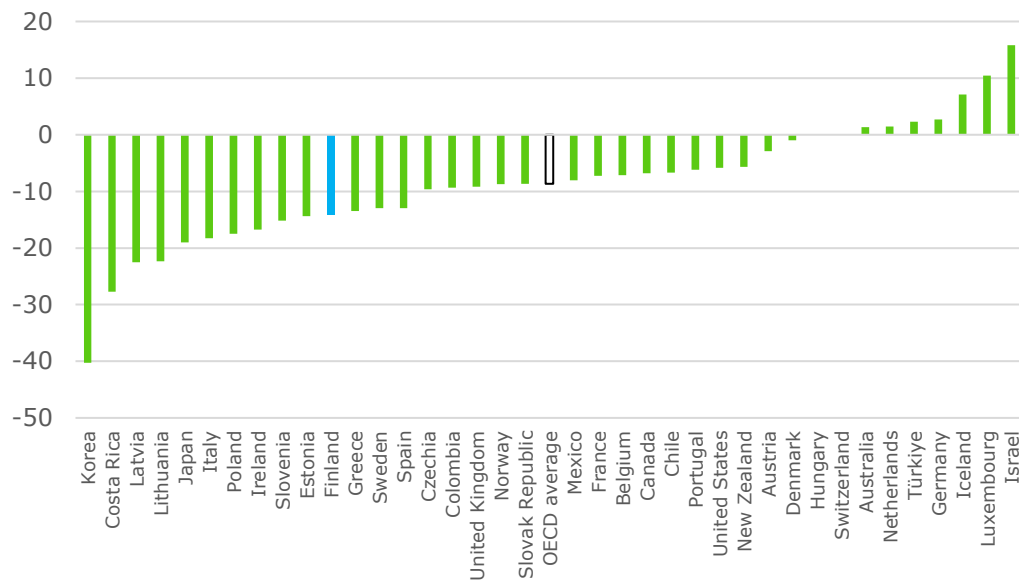

Kuvio 13b. Oppilaitosten ja oppilaiden määrän vuosimuutos ylemmällä perusasteella (2015-2024)¹⁵

Kouluikäiset ikäluokat pienenevät

Kouluikäisten määrän kehitys vaikuttaa OECD-maiden koulujärjestelmiin. 5–14-vuotiaiden ikäluokan odotetaan vuosina 2024–2033 pienenevän keskimäärin 9 prosentilla ja kasvavan vain 9 OECD-maassa. Maiden väliset erot ovat kuitenkin suuria. Etelä-Koreassa ikäryhmän odotetaan kutistuvan peräti 40 %. Suomessakin 5-14-vuotiaiden määrän odotetaan vähenevän keskimääräistä nopeammin (-14 %), nopeammin kuin muissa Pohjoismaissa mutta hitaammin kuin Baltian maissa.

¹⁵ EAG 2026, Table B.2.1 - Trends in the number of institutions and students, and average institution size (students per grade), by level of education (2015 and 2024)

Kuvio 14. 5-14-vuotiaiden määrän ennakoitu muutos, 2024-2033 (%)¹⁶

5. Toisen asteen siirtymät ja läpäisy

Lähes kaikki nuoret jatkavat toisen asteen koulutukseen

Toisen asteen tutkinnon suorittamista pidetään nyky-yhteiskunnissa koulutustason vähimmäistavoitteena. Tutkinnon suorittamisessa on kuitenkin merkittäviä eroja paitsi maiden välillä, myös maiden sisällä. Muun muassa sukupuoli, maahanmuuttotausta, vanhempien koulutustaso ja muut sosioekonomiset tekijät ovat yhteydessä eroihin.

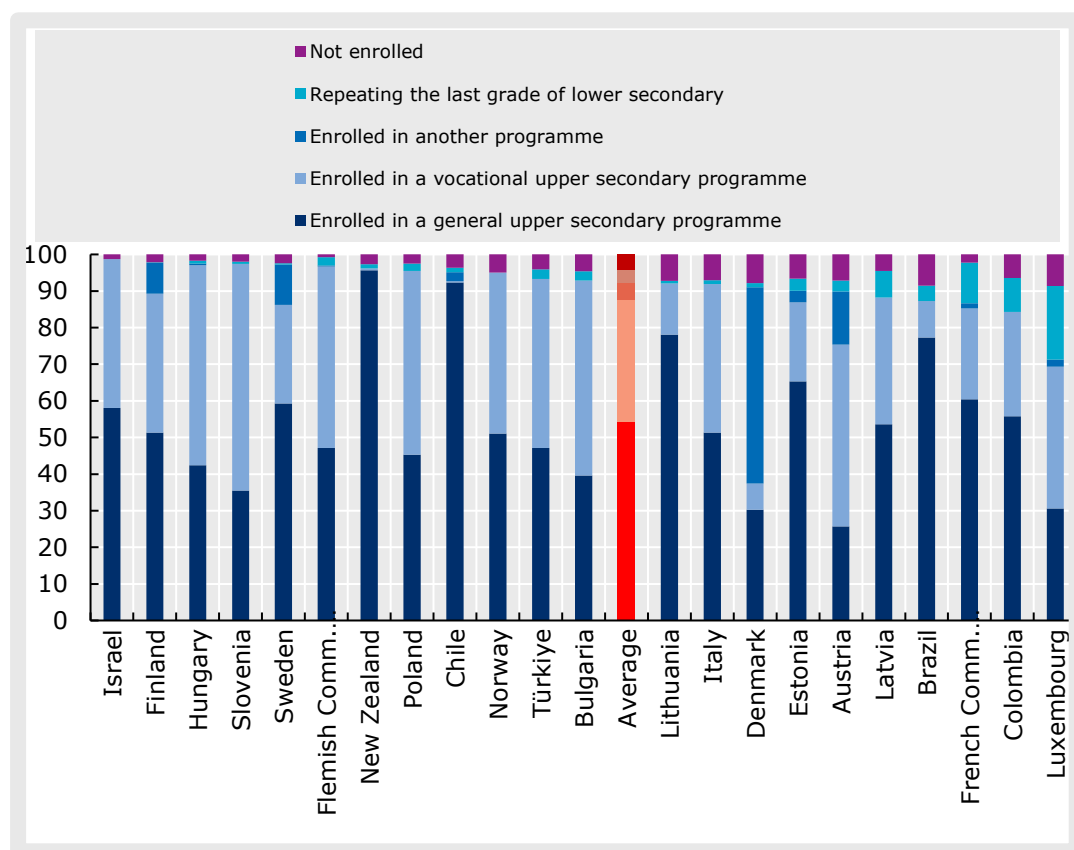
Tämän osion tiedot perustuvat OECD:n erilliskyselyyn, jossa seurataan ensimmäistä kertaa toisen asteen koulutukseen tulleiden opiskelijoiden etenemistä. Aineisto mahdollistaa opintopolkujen, keskeyttämisen ja taustatekijöiden tarkastelun, mutta sen maantieteellinen kattavuus on rajallinen. Vuoden 2026 vertailussa oli mukana 22 koulutusjärjestelmää. Edellisen kerran vastaava tarkastelu oli vuoden 2023 raportissa.

¹⁶ EAG 2026, Table 7. Changes in the number of teachers, classrooms and student enrolment between 2015 and 2024, and projected changes in the number of children between 2024 and 2033.

Suomessa ja 13 muussa koulutusjärjestelmässä oppivelvollisuus jatkuu toiselle asteelle (ISCED 3). Koulutukseen osallistuminen pysyy kuitenkin korkeana myös maissa, joissa oppivelvollisuus päättyy aikaisemmin. Vuosi perusasteen viimeisen luokan (ISCED 2) päättymisen jälkeen keskimäärin 92 % OECD-maiden nuorista osallistui edelleen koulutukseen. Suomessa vastaava osuus oli 98 %, ja vain 2 % ei osallistunut muodolliseen koulutukseen.

Osassa maita merkittävä osa nuorista siirtyy perusopetuksen jälkeen valmentaviin tai siirtymävaiheen ohjelmiin varsinaisen yleissivistävän tai ammatillisen toisen asteen sijaan. Esimerkiksi Ruotsissa ja Tanskassa toiselle asteelle valmentaviin koulutuksiin osallistuvien osuus on suurempi kuin Suomessa.

Kuvio 15. Opiskelijoiden tilanne vuosi perusasteen viimeisen vuoden jälkeen (2024)¹⁷

Toiselle asteelle siirtymisen pääsyvaatimukset vaihtelevat. Yhtäällä on asetettu vähimmäisvaatimus arvosanoille, toisaalla kaikilla perusopetuksen suorittaneilla on oikeus jatkaa toiselle asteelle. Tiukat pääsyvaatimukset voivat muodostaa esteen

¹⁷ EAG 2026, Figure B3.1. Status of students one year after the last grade of lower secondary education (2024)

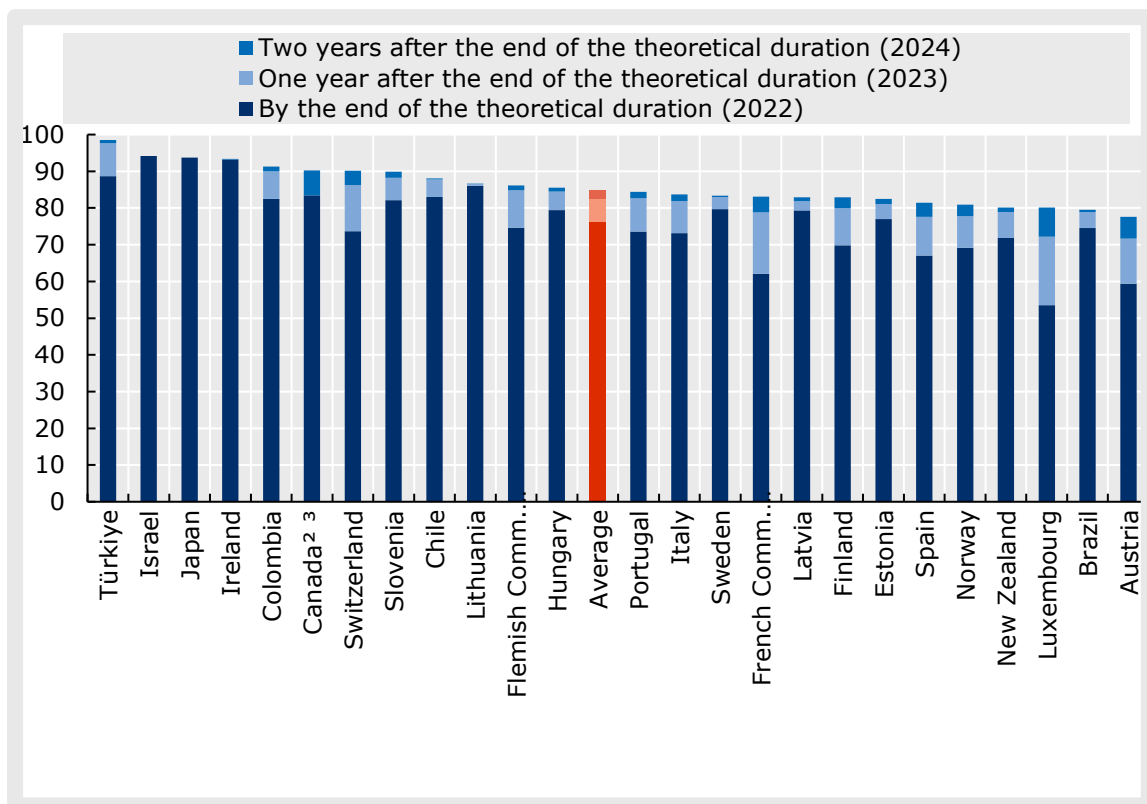
koulutuspolulla etenemiselle ja lisätä luokalle jäämistä. Toisaalta erityisesti Pohjoismailla on tyypillistä valmistava koulutus, jossa voi parantaa jatko-opintovalmiuksia. Siirtymävaiheen opintojen takia ammatillisen koulutuksen aloittaneiden keskimääräinen ikä on usein korkeampi kuin yleissivistävässä koulutuksessa.

Suomessa toisen asteen läpäisy lähellä keskitasoa, perhetaustan vaikutus suuri

Toisen asteen koulutuksen suorittamisvaatimukset vaihtelevat huomattavasti. Tutkinto voi perustua yksinomaan koulun sisäiseen arviointiin, kansallisiin kokeisiin, suoritettuihin opintojaksoihin tai läsnäoloon tai näiden erilaisiin yhdistelmiin. Ammatillisessa koulutuksessa korostuvat lisäksi käytännön osaaminen ja työpaikalla tapahtuva oppiminen. Osassa maita, joissa valmistumisvaiheeseen ei liity kansallista päättökoetta, korkea-asteelle pyrkivien on kuitenkin läpäistävä valtakunnallinen pääsykoe.

Toisen asteen opiskelijoista kaikkiaan 75 % sai opinnot valmiiksi tavoiteajassa. Maittain osuus vaihteli alle 60 prosentista yli 85 prosenttiin. Kun tutkinnon teoreettiseen keston lisättiin kaksi vuotta, valmistuneiden osuus nousi keskimäärin 85 prosenttiin. Suomessa toisen asteen uusista opiskelijoista oli tavoiteajassa valmistunut 70 % ja kaksi vuotta myöhemmin 83 %. Tuolloin 6 prosentilla opinnot olivat edelleen kesken, kun vertailumaissa vastaava osuus oli keskimäärin 3 %.

Raportissa tarkastellaan myös läpäisyasteen kehitystä vuosina 2010–2024. Osassa maista, kuten Liettuassa, läpäisyaste parani selvästi, kun taas Suomessa vastaavaa kehitystä ei tapahtunut. Vuonna 2021 voimaan tullut oppivelvollisuuden laajentaminen ei vielä koskenut tarkasteltavaa kohorttia, sen sijaan opintovuosille osui koronapandemia.

Kuvio 16. Toisen asteen kumulatiivinen läpäisyaste. Toisen asteen koulutuksen tavoiteajassa (theoretical duration), ajassa tavoiteaika + yksi vuosi, tavoiteajassa + 2 vuotta suorittaneet, % (2022-2024)¹⁸

Keskeyttäminen on yleisempää ammatillisessa kuin yleissivistävässä koulutuksessa ja miehillä yleisempää kuin naisilla. Kaksi vuotta tavoitekeston jälkeen ammatillisen koulutuksen oli keskeyttänyt miehistä 22 % ja naisista 18 %, kun taas yleissivistävässä koulutuksessa vastaavat osuudet olivat miehillä 9 % ja naisilla 7 %. Suomessa keskeyttäminen oli hieman vähäisempää ja sukupuolten välinen ero hieman pienempi kuin vertailumaissa keskimäärin. Ammatillisessa koulutuksessa keskeyttäneitä oli miehistä 18 % ja naisista 15 %, lukiossa puolestaan 5 % ja 4 %.

Vanhempien koulutustausta on vahvasti yhteydessä läpäisyyn. Suomessa niiden opiskelijoiden läpäisyaste (tavoitekesto + 2 vuotta), joiden vanhemmilla oli enintään perusasteen koulutus, oli 25 prosenttiyksikköä matalampi kuin korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden vanhempien nuorilla. Vertailumaissa ero oli keskimäärin 19 prosenttiyksikköä. Myös maahanmuuttotaustalla on vaikutusta. Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa maahanmuuttotaustaisten opiskelijoiden läpäisyaste oli 11-15 prosenttiyksikköä matalampi kuin kantaväestöllä. OECD nostaa mahdollisiksi taustatekijöiksi kielivaikkeudet ja myöhäisen tulon maan koulutusjärjestelmään sekä sen, että

¹⁸ EAG 2026, Figure B3.2. Cumulative upper secondary completion rates, by timeframe (2022-2024).

paljon valinnanmahdollisuuksia sisältävissä järjestelmissä koulutuspolulla eteneminen voi korostaa perheen tarjoaman tuen ja järjestelmän tuntemuksen merkitystä. Maiden tukitoimet vaihtelevat valmistavista koulutuksista ja kielituesta taloudellisiin kannustimiin sekä koulun ja perheiden yhteistyötä vahvistaviin toimiin.

Pohjoismaille tyypillistä viive jatko-opintoihin siirtymisessä

Maiden väliset erot kasvavat entisestään tarkasteltaessa siirtymistä toiselta asteelta jatko-opintoihin tai työelämään. Siirtymiin vaikuttavat koulutusjärjestelmän rakenteiden lisäksi muun muassa työmarkkinatilanne, ase- tai siviilipalvelus, välivuosien suosio tai korkeakoulujen valintajärjestelmät.

Suomessa vuosi toisen asteen koulutuksen päättymisen jälkeen 67 % ei osallistunut tutkintoon johtavaan koulutukseen, mikä oli kansainvälistä keskiarvoa, 42 %, huomattavasti suurempi osuus. Korkeakouluopinnot (ISCED 6-7) oli aloittanut 35 % kansainvälisesti, Suomessa 28 %. Loput toiselta asteelta valmistuneista jatkoi opiskelua alemmilla koulutusasteilla.

Pohjoismaille on tyypillistä, että vain vähemmistö toisen asteen päättäneistä jatkaa suoraan koulutuksessa. Tanskassa peräti 85 % ei jatkanut opiskelua vuosi toiselta asteelta valmistumisen jälkeen. Toisaalta Virossa yli puolet siirtyi suoraan jatkamaan opintoja korkeakouluun. Koulutuksen ulkopuolella olo ei välttämättä merkitse epäonnistunutta siirtymää. Erityisesti ammatillisesta koulutuksesta suora siirtyminen työelämään on usein tarkoituksenmukaista.

6. Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus

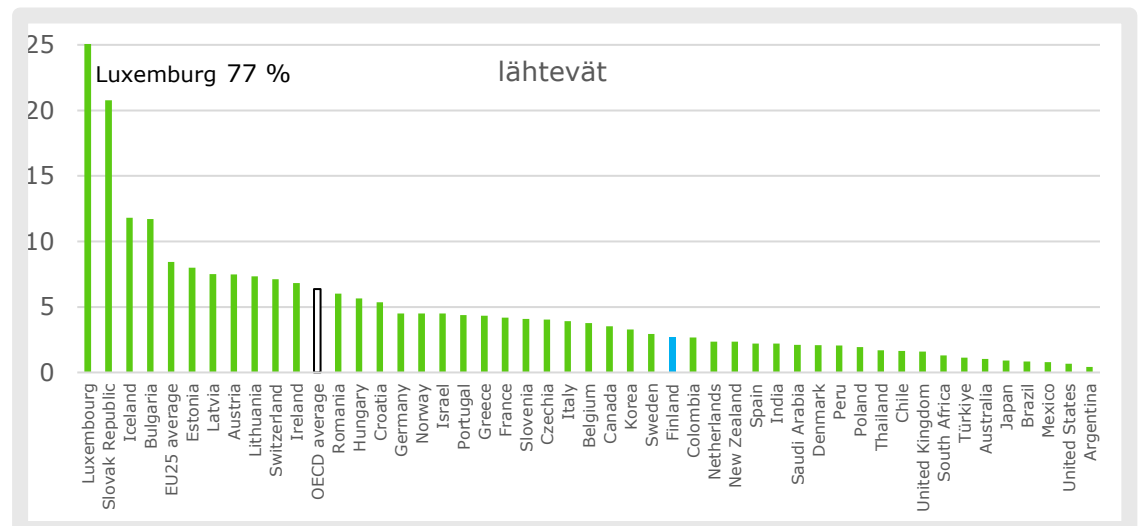
Kansainvälisten opiskelijoiden osuus kasvanut

Kansainvälisellä opiskelijalla tarkoitetaan OECD:n tilastoinnissa opiskelijoita, jotka ovat muuttaneet toiseen maahan opiskelemaan. Yleisesti tämä tarkoittaa henkilöä, joka on suorittanut aiemmat opintonsa yhdessä maassa ja jatkaa opiskelua toisessa maassa. Käsite ei ole sidottu kansalaisuuteen.

Opiskelijoiden kansainvälinen liikkuvuus on kasvanut merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana. Liikkuvuus on kasvanut nimenomaan siten, että muista maista tulee kansainvälisiä opiskelijoita opiskelemaan OECD-maihin. Vuonna 2015 OECD:n maiden korkeakouluopiskelijoista 8 % oli kansainvälisiä opiskelijoita, vuonna 2024 osuus oli noussut 12 prosenttiin. Suomessa vastaavat kansainvälisten opiskelijoiden osuudet olivat 8 % vuonna 2015 ja 11 % vuonna 2024.

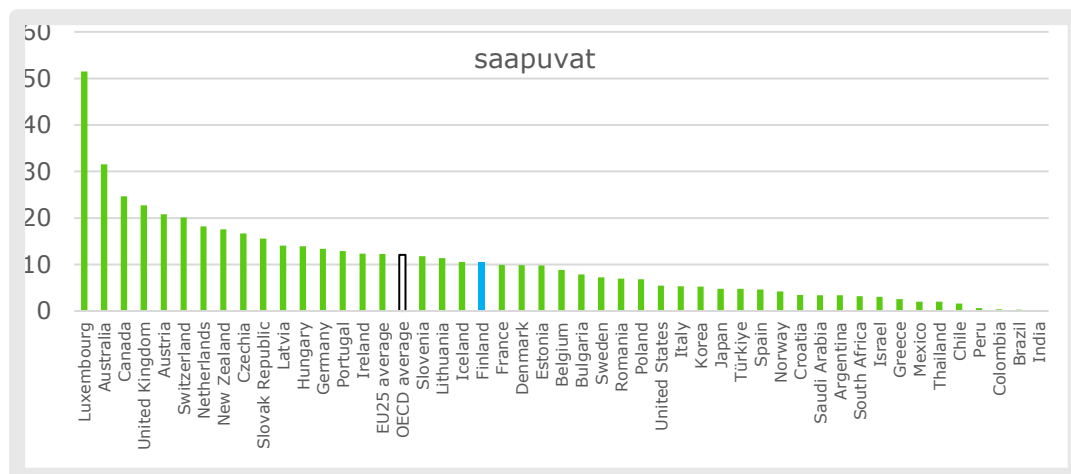
Ulkomaille opiskelemaan menevien opiskelijoiden osalta tietopohja ei ole yhtä kattava, mutta käytettävissä olevien tilastojen mukaan ulkomailla opiskelevien osuus kaikista korkeakouluopiskelijoista on keskimäärin 6 %. Osuus on pysynyt samalla tasolla 2015–2024. Suomen osalta ulkomailla opiskelevien korkeakouluopiskelijoiden osuus on 3 %. Luku tarkoittaa sitä, että kaikista Suomessa toisen asteen tutkinnon suorittaneista korkeakouluopiskelijoista (jotka opiskelevat joko Suomessa tai jossain muussa maassa) 3 % opiskelee muualla kuin Suomessa. Ruotsissa ja Tanskassa osuus on yhtä matala kuin Suomessa (Ruotsi 3 % ja Tanska 2 %). Norjassa hiukan suurempi (5 %). Virossa osuus on OECD-maiden kärkiluokkaa (8 %).

Tulo- ja lähtömaiden rakenne on myös hiukan muuttunut vuosien 2015 ja 2024 välillä. Vuonna 2015 Suomen suurimmat lähtömaat olivat Venäjä (15 %), Kiina (10 %), Vietnam (8 %), Nepal (6 %) ja Intia (4 %); vuonna 2024 Kiina (9 %), Bangladesh (8 %) sekä Venäjä, Intia ja Vietnam (kukin 6 %). Suomalaisten ulkomailla opiskelevien tärkeimmät kohdemaat ovat Ruotsi ja Alankomaat.

Kuvio 17a. Lähtevien kansainvälisten opiskelijoiden osuus (%) korkea-asteen koulutuksessa (2024)¹⁹

¹⁹ EAG 2026, Figure B4.1. Share of inbound and outbound international students (2024)

Kuvio 17b. Saapuvien kansainvälisten opiskelijoiden osuus (%) korkeasteen koulutuksessa (2024)²⁰

Kansainväliset opiskelijat painottuvat STEM-aloille

Kansainväliset opiskelijat täydentävät erityisesti STEM-alojen osaamista. Suomessa 48 % kansainvälisten opiskelijoiden suorittamista korkeakoulututkinnoista oli STEM-aloilta, kun kotimaisilla opiskelijoilla osuus oli 29 %. Terveys- ja hyvinvointialoilla tilanne on päinvastainen (11 % vs. 23 %), samoin kasvatusaloiilla (3 % vs. 7 %). Kauppa-, hallinto- ja oikeustieteissä osuudet ovat lähellä toisiaan (22 % vs. 19 %).

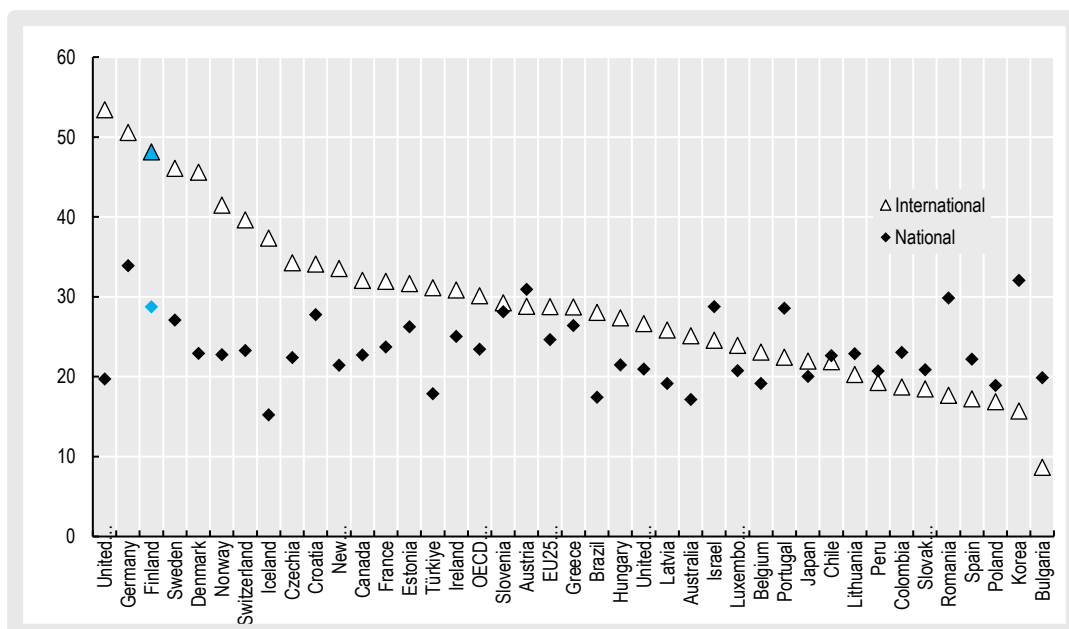
Kansainväliset opiskelijat sijoittuvat koulutusaloittain Suomea vastaavalla tavalla myös muissa OECD-maissa. EAG:n mukaan kansainväliset opiskelijat ovat olennainen osa STEM-alojen koulutusta. OECD-maissa 30 % kansainvälisistä opiskelijoista suoritti STEM-alan tutkinnon, kun kotimaisilla opiskelijoilla osuus oli 23 %. Yhdysvalloissa peräti 53 % kansainvälisistä opiskelijoista suoritti STEM-alan tutkinnon (verrattuna 20 % kotimaisista opiskelijoista). Suomen lisäksi muissakin Pohjoismaissa kansainväliset opiskelijat ovat keskittyneitä STEM-aloille; Tanska 46 % (vs 23 % kotimaisista), Ruotsi 46 % (vs. 27 % kotimaisista) ja Norja 41 % (vs. 23 % kotimaisista).

Kansainväliset opiskelijat ovat ylliedustettuina myös kauppa-, hallinto- ja oikeustieteissä, jotka tuottavat siirrettävissä olevia taitoja. Kauppa-, hallinto- ja oikeustieteiden ylliedustus näkyy erityisesti järjestelmissä, joissa kansainvälisiä opiskelijoita on paljon. Esimerkiksi Kanadassa ja Iso-Britanniassa 44 % ja 43 % kansainvälisistä opiskelijoista suoritti tutkinnon ko. aloilla, mikä tarkoitti kahta kertaa suurempaa osuutta kuin kotimaisissa opiskelijoissa. Sen sijaan sosiaali- ja terveystieteissä ja kasvatustieteissä kansainvälisten opiskelijoiden osuus on OECD-maissa pääosin Suomen tavoin alhainen. Poikkeuksen muodostavat tietyt maat, joihin on rakentunut vahva sote-alan

²⁰ EAG 2026, Figure B4.1. Share of inbound and outbound international students (2024)

koulutuskeskittymä (esim. Bulgariassa 47 % kv-opiskelijoista suoritti sosiaali- ja terveysalojen tutkinnon, kotimaisista opiskelijoista osuus oli vain 10 %).

Kuvio 18. STEM-alojen osuus suoritetuista korkeakoulututkinnoista kansainvälisillä ja kotimaisilla opiskelijoilla (2024)²¹

7. Koulutustaso ja työmarkkinat

Suomen sijoitus koulutustasovertailussa heikkenee

OECD-maiden nuorten aikuisten (25–34-vuotiaat) koulutustason nousu jatkuu ja korkeasti koulutettujen osuus on noussut 47 prosenttiin vuonna 2025. Osuus on noussut noin 7 prosenttiyksikköä vuosikymmenessä, mikä ennakoii OECD-maiden keskiarvon nousua noin 50 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

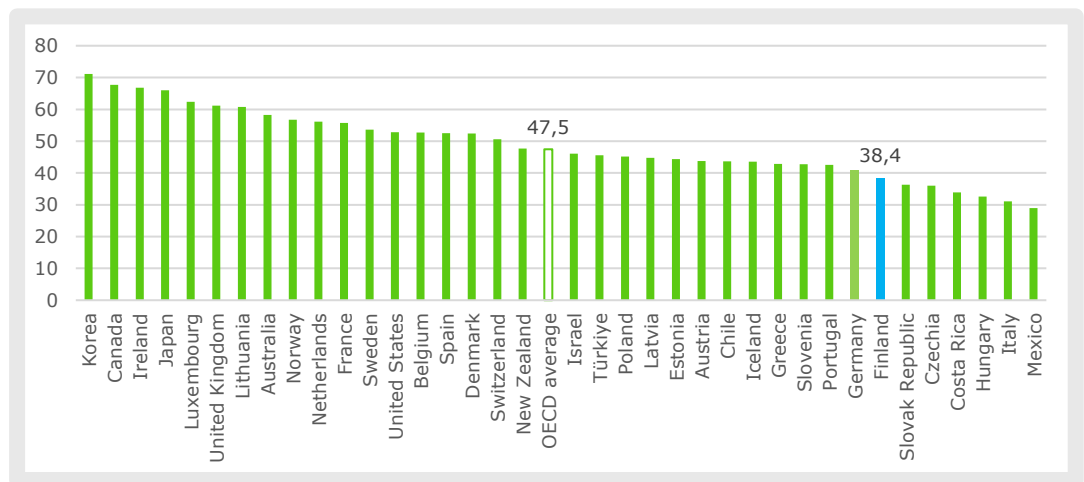
Suomalaisten nuorten aikuisten suhteellisen koulutustason kehitys on jatkunut aieman mukaisena. Työvoimatutkimukseen perustuvassa OECD-vertailussa ei vielä näy nuorten aikuisten (25–34-vuotiaat) koulutustason uudelleen käynnistynyt nousu, joka on jo havaittavissa rekisteriaineistoissa. Suomen suhteellisen aseman kannalta olennaista on kuitenkin myös koulutustason kehitys verrokkimaissa, joissa nousu näyttää jatkuvan hyvin nopeana. Viime vuosina Saksassa korkeasti koulutettujen osuus

²¹ EAG 2026, Figure B4.3 ja Table B4.2 - Distribution of national and international tertiary graduates, by field of education (2024)

nuorista aikuisista nousi ensi kertaa Suomea korkeammaksi. Nykytrendien jatkuessa sama tapahtunee lähivuosina myös Slovakiassa ja Tšekissä.

Sukupuolten välinen koulutustasoero on Suomessa korkeampi kuin OECD-maissa keskimääärin. OECD-maiden korkeasti koulutettujen osuus nuorista naisista (54 %) on korkeampi kuin osuus miehistä (41 %). Suomessa vastaavat osuudet ovat naisilla 47 % ja miehillä 31 %.

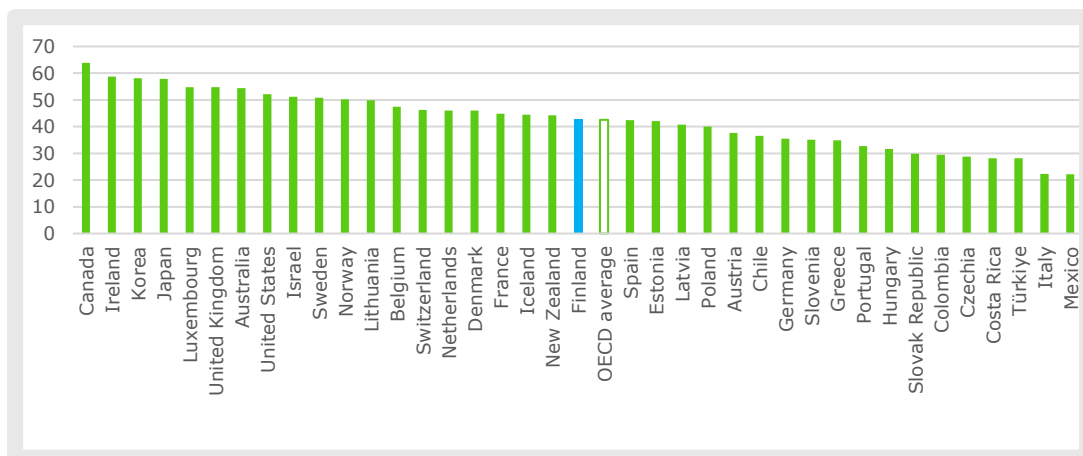

Kuvio 19. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25-34-vuotiaista OECD-maissa (2025)²²

Suomessa nuorten aikuisten koulutustaso on OECD-maiden keskiarvoa matalampi, kun taas vanhemmat ikäryhmät ovat edelleen verrattain korkeasti koulutettuja. Tämän vuoksi koko työikäisen väestön koulutustaso on laskemassa suhteessa OECD-maiden keskitasoon. Vuoden 2025 tiedoissa osuus on yhä keskitason yläpuolella, mutta laskee sen alle vuosikymmenen jälkipuoliskolla, mahdollisesti jo vuoden 2026 tiedoissa.

Koulutusasteen mittaamiseen metodologisista haasteista tarkemmin Tilastokeskuksen tuoreessa artikkelissa: <https://stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2026/Koulutustaso-nousee-mutta-vaikeampaa-on-tietaae-tarkasti-kuinka-paljon>.

²² EAG 2026, Table A1.2 - Trends in the educational attainment of 25-34 year-olds, by gender (2015 and 2025)

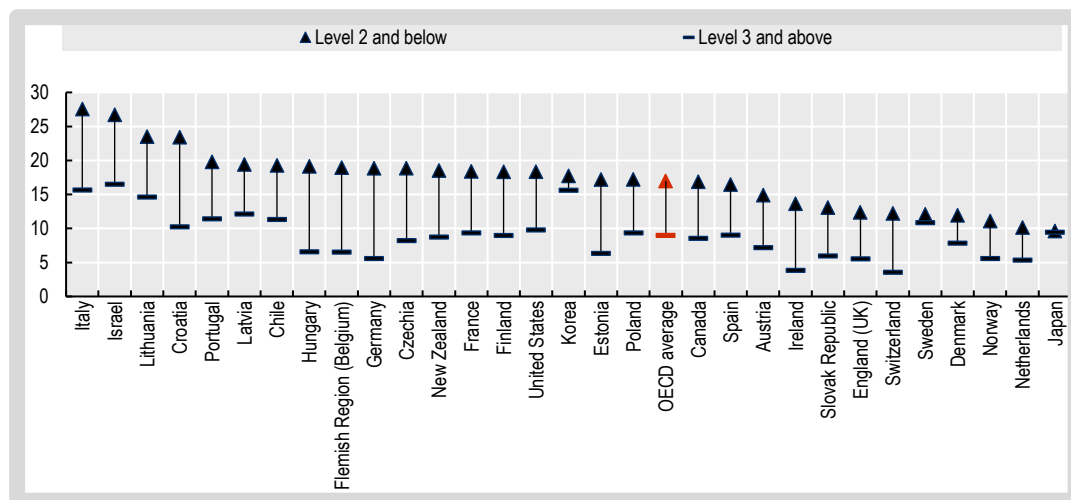
Kuvio 20. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 25-64-vuotiaista OECD-maissa (2025)²³

Heikko lukutaito lisää riskiä jäädä koulutuksen ja työn ulkopuolelle (NEET)

Koulutuksen ja työn ulkopuolella oli OECD-maissa keskimäärin 14 % 18–24-vuotiaista vuonna 2025. Matalimmat 5–7 % osuudet saavutettiin Norjassa, Hollannissa ja Islannissa. Suomessa osuus oli 16 %.

Aikuisten osaamistutkimus PIAACin tietojen perusteella maiden välillä on huomattavia eroja myös NEET-osuuksissa lukutaitotasoin. Hollannissa vähintään kohtuullisen (taso 3) lukutaidon nuorista aikuisista 5 % ja 10 % heikon lukutaidon (korkeintaan taso 2) nuorista aikuisista oli koulutuksen ja työn ulkopuolella, kun OECD-maissa keskimäärin vastaavat osuudet olivat 9 % ja 17 %, Suomessa 9 % ja 18 %.

²³ EAG 2026, Table A1.1 - Educational attainment of 25-64 year-olds (2025)

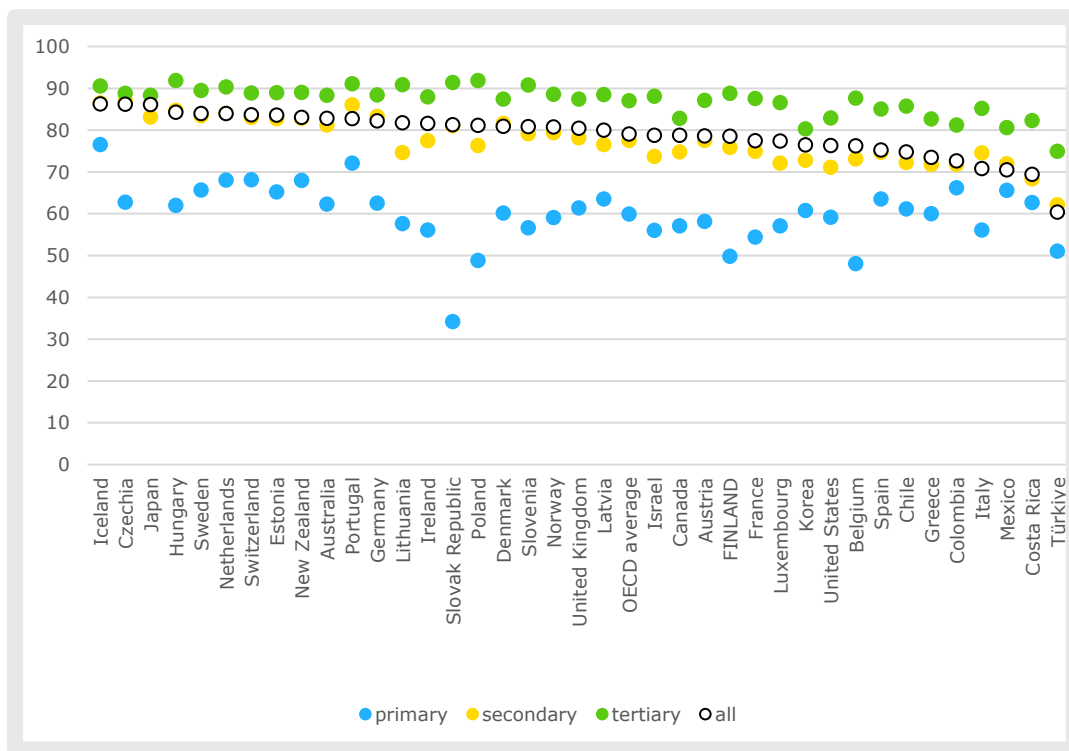
Kuvio 21. Koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien nuorten (18-29-vuotiaat) osuus lukutaidon mukaan (2023, PIAAC)²⁴

Koulutus parantaa työllisyyttä

Koulutustaso on OECD-maissa tiiviissä yhteydessä työllisyyteen ja ansiotasoon. 25–64-vuotiaassa työikäisessä väestössä perusasteen varassa olevista on OECD-maissa keskimäärin työllisiä 60 prosenttia, toisen asteen tutkinnon suorittaneista 78 prosenttia ja korkeasti koulutetuista 87 prosenttia.

Suomessa työllisyysaste-erot ovat OECD-maiden keskiarvoa suurempia. Perusasteen tutkinnon suorittaneiden (50 %) ja toisen asteen tutkinnon suorittaneiden (76 %) työllisyysasteet ovat alle OECD-maiden keskiarvon, korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden (89 %) hieman sen yläpuolella.

²⁴ EAG 2026, Figure A2.4 - Share of NEETs by literacy proficiency level (2023)

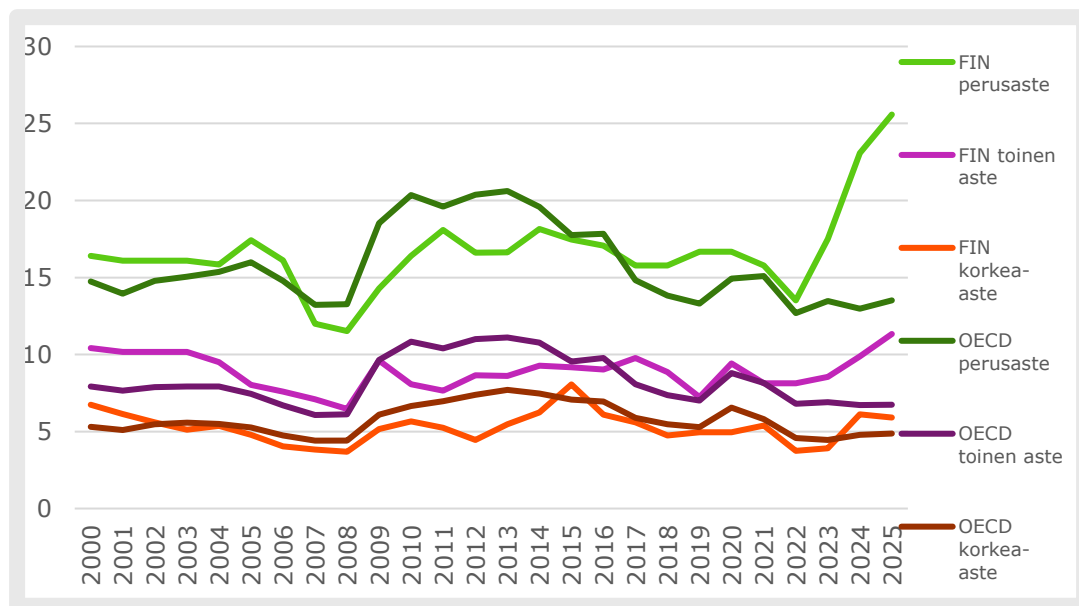

Kuvio 22. Työllisten osuus 25-64-vuotiaista koulutustason mukaan (2025)²⁵

Nuorilla aikuisilla koulutustasoon liittyvät työttömyysaste-erot ovat 2000-luvulla olleet OECD-maissa hyvin vakaita. Perusasteen varassa olevien työttömyysaste on selvästi muita ryhmiä korkeampi ja korkeasti koulutettujen matalampi. Viime vuosina ryhmien väliset erot ovat kasvaneet Suomessa, mutta pysyneet vakaina OECD-maissa keskimääriin.

25–34-vuotiaiden työttömyysaste on Suomessa OECD-maiden keskiarvoa korkeampi kaikissa ryhmissä. Ero verrokkimaihin riippuu koulutustasosta. Perusasteen varassa olevien nuorten aikuisten työttömyysaste oli 2025 Suomessa noin 1,9-kertainen OECD-maiden keskiarvoon verrattuna (26 % vs. 14 %), toisen asteen tutkinnon suorittaneilla 1,7-kertainen (11 % vs. 7 %) ja korkeasti koulutetuilla 1,2-kertainen (6 % vs. 5 %).

²⁵ EAG 2026, Table A3.1 - Employment rates of adults, by educational attainment and programme orientation (2025)

Kuvio 23. 25-34-vuotiaiden työttömyysaste OECD-maissa ja Suomessa koulutustason mukaan (2000-2025)²⁶

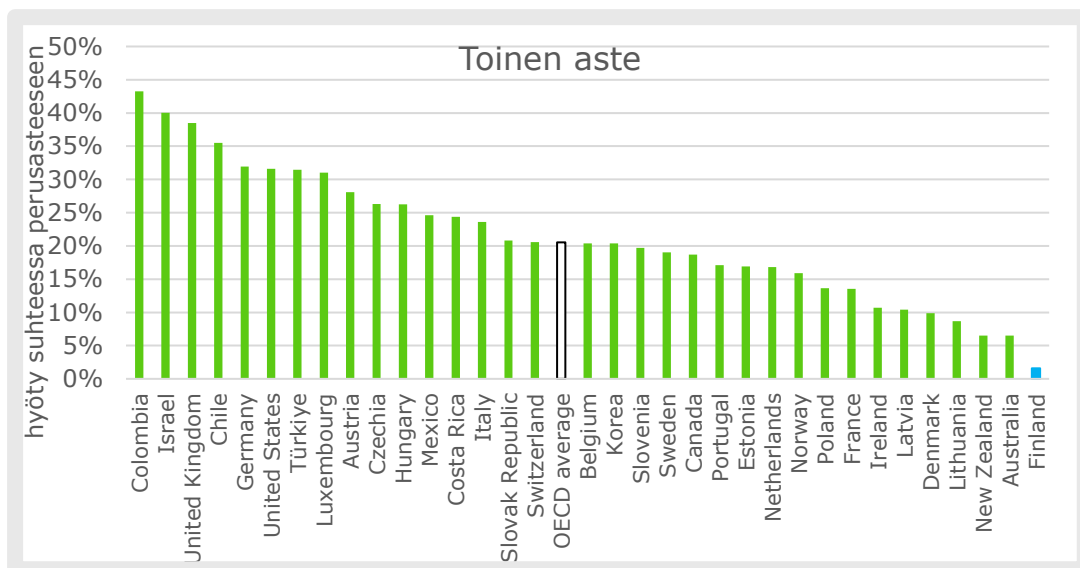
Suomessa toisen asteen tutkinnon ansiohyöty pieni

Koulutuksen ansiohyödyllä tarkasteluna koulutustasoryhmien väliset erot OECD-maissa ovat hyvin vakaita, samoin Suomen suhteellinen tilanne.

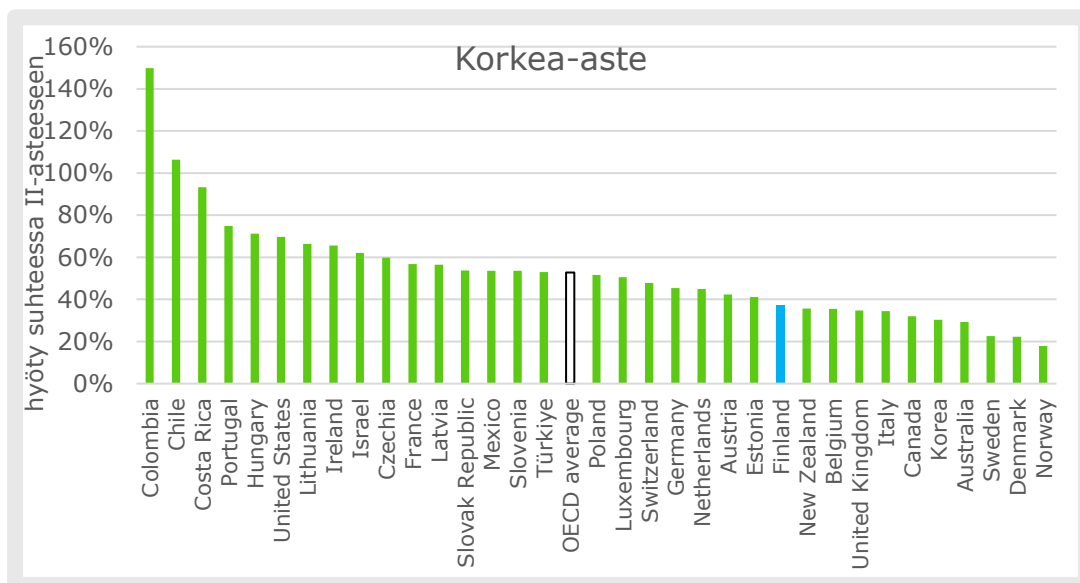
Toisen asteen tutkinto (ml. erikoisammattikoulutusasteen) tuottaa kokoaikatyölliselle OECD-maissa keskimäärin 21 % ansiohyödyn suhteessa perusasteen tutkintoon. Suomessa toisen asteen tutkinnon tuottama ansiohyöty (2 %) on poikkeuksellisen pieni. OECD-maissa tyypillisesti, kuten myös Suomessa, yleissivistävän toisen asteen koulutuksen suorittaneiden ansiotaso on korkeampi kuin ammatillisen koulutuksen suorittaneiden.

Korkea-asteen tutkinto tuottaa kokoaikatyölliselle OECD-maissa keskimäärin 53 % ansiohyödyn suhteessa toisen asteen (ml. erikoisammattikoulutusaste) tutkintoon. Korkea-asteen tutkinnon tuottama ansiohyöty suhteessa toiseen asteeseen on Suomessa (37 %) pienempi kuin OECD-maissa keskimäärin (53 %), mutta hyvällä eurooppalaisella tasolla ja varsin korkea verrattuna Norjaan (18 %), Tanskaan (22 %) ja Ruotsiin (23 %) sekä korkeampi kuin mm. Iso-Britanniassa, Uudessa Seelannissa ja Kana-dassa.

²⁶ EAG 2026, Figure A3.1 - Trends in OECD average unemployment rates of young adults, by educational attainment level (2000 to 2025)

Kuvio 24a. Toisen asteen (ylempi) koulutuksen ansiohyöty 25-64-vuotiaille OECD-maissa (2025)²⁷

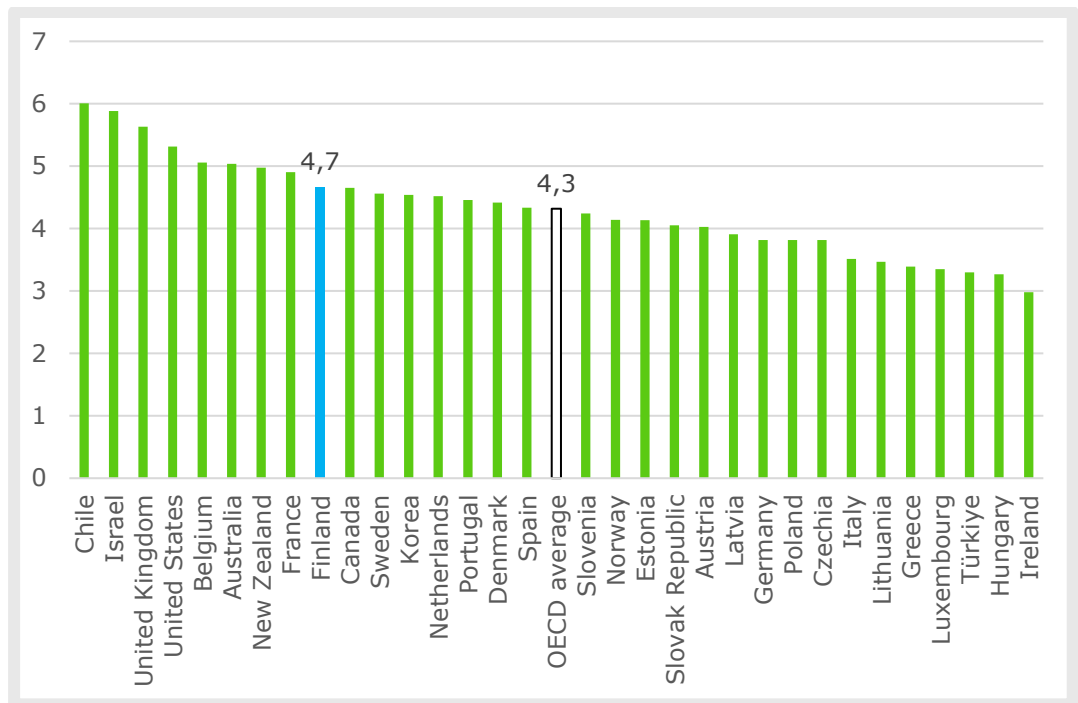
Kuvio 24b. Korkea-asteen (alempi) koulutuksen ansiohyöty 25-64-vuotiaille OECD-maissa (2025)²⁸

²⁷⁻²⁸ EAG 2026, Table A4.1 - Relative earnings of workers compared to those with upper secondary attainment, by educational attainment and age group (2024)

8. Koulutuksen rahoitus

Julkisten koulutusmenojen BKT-osuus Suomessa suuri

Koulutusmenot (ilman tutkimus- ja kehitystoiminnan menoja) olivat vuonna 2023 OECD-maissa keskimäärin 4,3 % bruttokansantuotteesta. Suomessa panostukset olivat hieman korkeammat, 4,7 % bruttokansantuotteesta, Tanskan (4,4 %) ja Norjan (4,1 %) panostusten ollessa hyvin lähellä OECD-keskiarvoa ja Ruotsin (4,6 %) lähempänä Suomea.

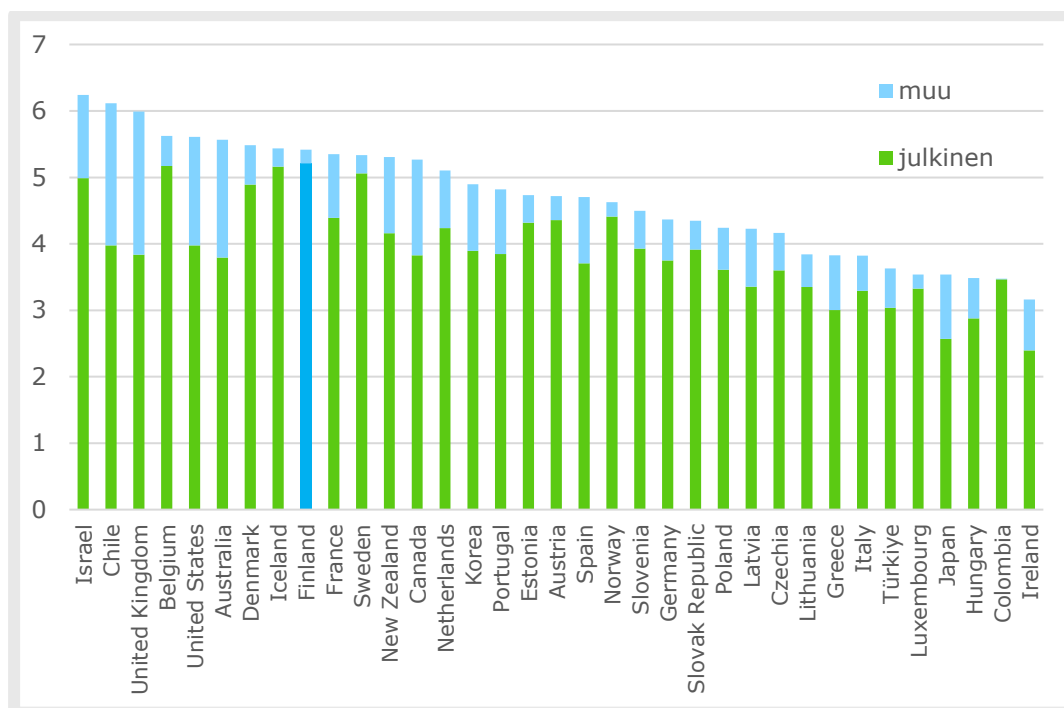

Kuvio 25. Koulutusmenot ilman T&K-menoja, % bruttokansantuotteesta (2023)²⁹

Maiden välillä on huomattavia eroja siinä, miten menot jakautuvat julkisen ja yksityisen sektorin kesken. Julkiset koulutusmenot, ml. tutkimus- ja kehitystoiminnan menot, olivat vuonna 2023 Suomessa 5,2 % bruttokansantuotteesta, OECD-maiden korkeimmat.

Eri koulutusasteilla maiden väliset erot koulutusmenojen tasossa heijastavat sekä eroja ikärakenteessa ja koulutuksen osallistumisasteissa että eroja oppilas- tai opiskelijakohtaisissa panostuksissa.

²⁹ EAG 2026, Table C1.4 - Expenditure on educational institutions as a percentage of GDP (2023)

Kuvio 26. Koulutusmenot sisältäen T&K-menot, % bruttokansantuotteesta (2023)³⁰

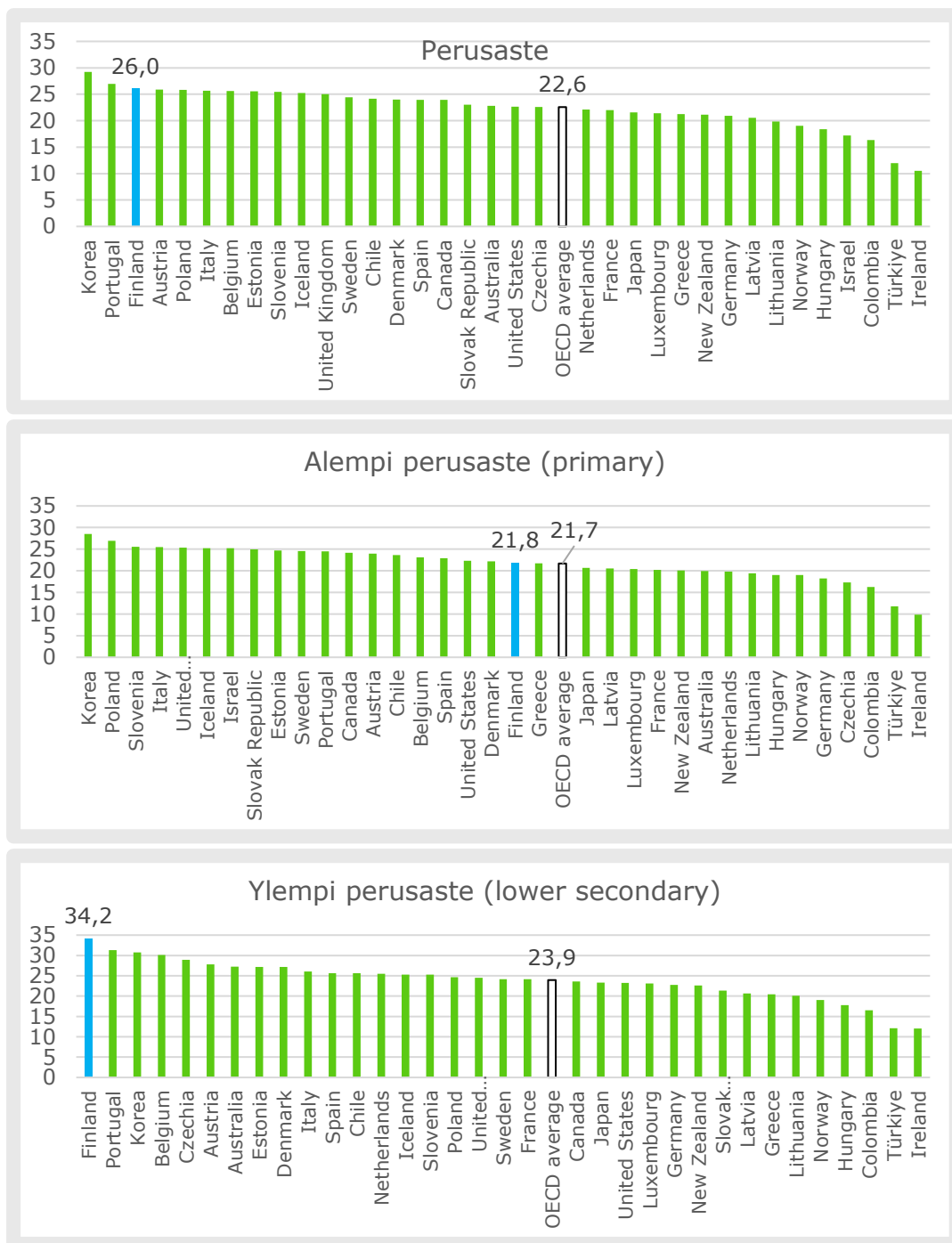
Yläkoulun oppilaskohtainen rahoitus alakoulua suurempaa, mutta vertailussa haasteita

Perusasteen koulutuksessa panostukset oppilasta kohti ovat OECD-maissa keskimäärin hieman korkeammat yläkoulussa (24 % BKT:sta per capita), kuin alakoulussa (22 %). Suomessa ero on poikkeuksellisen suuri, alakoulun rahoitustason (22 %) ollessa lähellä OECD-maiden keskitasoa, yläkoulun (34 %) taas OECD-maiden korkein.

Eri maissa tiedot perusopetuksen oppilaskohtaisesta kustannuserosta alakoulun ja yläkoulun välillä ovat puutteellisia, mikä voi heijastua kansainväliseen vertailuun. Suomessa Valtiokonttori ja Opetushallitus keräävät kustannustietoja vain perusopetuksesta yhteensä, ei resurssien jakautumisesta ala- ja yläkoulun välillä. Kun ala- ja yläkoulun tiedot yhdistetään oppilasmäärien suhteessa, saadaan koko perusasteen koulutuksen oppilaskohtaiset menot eri OECD-maissa. Kokonaistarkastelussa koulutuksen oppilaskohtaiset kustannukset suhteessa bruttokansantuotteeseen henkeä kohden ovat Suomessa kansainvälisesti vertaillen varsin hyvällä tasolla.

Ajallisessa vertailussa oppilaskohtaisten resurssien kehitys Suomessa heijastaa myös bruttokansantuotteen kehitystä. Menot ovat kasvaneet voimakkaammin maissa, joissa bruttokansantuote on kasvanut voimakkaammin.

³⁰ EAG 2026, Table C1.4 - Expenditure on educational institutions as a percentage of GDP (2023)

Kuvio 27. Koulutusmenot oppilasta kohden perusasteella, % bruttokansantuotteesta henkeä kohden (2023)³¹

³¹ EAG 2026, Table C3.5 - Expenditure on primary and lower secondary educational institutions per full-time equivalent student as a percentage of GDP per capita (2023) & [OECD Data Explorer](#)

Korkeakoulutuksen opiskelijakohtaiset menot laskeneet Suomessa

Korkeakoulutuksen opiskelijakohtaiset menot (kandidaatti-, maisteri- ja tohtorikoulutus, ml. T&K) laskivat Suomessa reaalisesti 15 % vuosina 2015–2023. Pudotus on OECD- ja kumppanimaiden toiseksi suurin Bulgarian (–29 %) jälkeen; OECD-maissa menot kasvoivat keskimäärin 10 %. Henkilöstömenot opiskelijaa kohden laskivat Suomessa 17 % (OECD +7 %). Kehitys jatkaa EAG 2025:ssa raportoitua trendiä (2015–2022: –13,5 %).

Vuonna 2023 Suomessa käytettiin korkeakoulutukseen 21 179 USD (PPP) opiskelijaa kohden (OECD 24 186 USD). Ilman T&K-menoja summa oli 11 065 USD, selvästi alle OECD-keskiarvon (15 753 USD). T&K:n osuus korkeakoulujen menoista on Suomessa noin 48 %, mikä on lähellä Tanskan ja Ruotsin tasoa. Näissä maissa T&K:n osuus on OECD:n huippua, yli 50 %. Opetukseen ja muuhun perustoimintaan kohdistuva rahoitus on siis kansainvälisesti vertaillen niukkaa, vaikka kokonaismenot ovat lähellä keskiarvoa.

T&K-toiminnan merkitys rahoituksessa näkyy erityisesti OECD:n korkeakoulutyyppien jaottelussa. Julkisissa korkeakouluissa, jotka Suomen järjestelmässä tarkoittavat yliopistoja, menot olivat 31 836 USD opiskelijaa kohden, kun taas julkisrahoitteisissa yksityisissä korkeakouluissa, joihin Suomessa lukeutuvat ammattikorkeakoulut, ne olivat 11 180 USD opiskelijaa kohden.

Suhteessa bruttokansantuotteeseen korkea-asteen koulutuksen menot olivat Suomessa 1,6 % (OECD 1,4 %) T&K mukaan lukien ja 0,8 % (OECD 1,0 %) ilman T&K:ta. Julkisen rahoituksen osuus korkea-asteen menoista oli Suomessa OECD-maista suurimpien joukossa, 88 prosenttia. Julkisen rahoituksen osuus korkea-asteen menoista ylitti 85 % Suomen lisäksi vain Itävallassa, Islannissa, Luxemburgissa ja Norjassa (OECD keskiarvo 71 %). Toisessa ääripäässä Isossa-Britanniassa, Australiassa ja Israelissa vähintään puolet korkeakoulujen rahoituksesta tulee yksityisistä lähteistä.